ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិត

មុខវិជ្ជា

ភូមិវិទ្យា

សម្រាប់

កម្រិតមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ

២០១៨

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
លេខ: ៥០៤ **អយក.**ប្រក

ប្រកាស
ស្តីពី
ការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតគ្រប់មុខវិជ្ជា កម្រិតមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៣/៩០៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/១២១៣/១៣៩៣ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៣ ស្តីពីការកែសម្រួល និងបំពេញបន្ថែមសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៤១៦/៣៦៨ ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦ ស្តីពីការកែសម្រួល និងបំពេញបន្ថែមសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០១ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២០៧/០៣២ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការអប់រំ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ១៥៦ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦ ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
- បានឃើញប្រកាសលេខ៣០២ អយក.ប្រក ចុះថ្ងៃទី៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៧ ស្តីពីការដាក់ឱ្យអនុវត្តក្របខណ្ឌកម្មវិធីសិក្សាចំណេះទូទៅនិងអប់រំបច្ចេកទេស
- តាមសំណើរបស់គណៈកម្មការនិងអនុគណៈកម្មការកែលម្អកម្មវិធីសិក្សានិងសៀវភៅសិក្សាគោល

សម្រេច

ប្រការ១ ..

ប្រកាសដាក់ឱ្យប្រើជាផ្លូវការ "**កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតគ្រប់មុខវិជ្ជាកម្រិតមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ**" ។

អាសយដ្ឋានលេខ៨០ មហាវិថី ព្រះនរោត្តម ភ្នំពេញ កម្ពុជា ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥-២៣) ២២០ ៦៧៣ / ២២០ ៣០៤ ទូរសារ: (៨៥៥-២៣) ២១៧ ២៥០ / ២១២ ៥១២
អ៊ីមែល: info@moeys.gov.kh / administration@moeys.gov.kh គេហទំព័រ: www.moeys.gov.kh

ប្រការ២ .-

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតគ្រប់មុខវិជ្ជាកម្រិតមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិនេះ មានមាតិកាសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម៖

- សេចក្តីផ្តើម
- គោលបំណង
- គោលគំនិតសំខាន់ៗ
- របាយម៉ោងសិក្សា
- ការណែនាំអនុវត្ត
- ការវាយតម្លៃ
- តារាងកម្មវិធីសិក្សា

ខ្លឹមសារលម្អិតនៃកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតគ្រប់មុខវិជ្ជាកម្រិតមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិជាឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសនេះ។

ប្រការ៣ .-

បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយនឹងប្រកាសនេះត្រូវទុកជានិរាករណ៍។

ប្រការ៤ .-

អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនិងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំ អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយដ្ឋានឧត្តមសិក្សា អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានគោលនយោបាយនិងផែនការ អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានយុវជន អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកីឡា អគ្គាធិការនៃអគ្គាធិការដ្ឋាន ប្រធាននាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ប្រធាននាយកដ្ឋានមធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅ ប្រធាននាយកដ្ឋានបណ្តុះបណ្តាលនិងវិក្រឹតការ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តប្រកាសនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពតាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួនចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ។

ថ្ងៃសុក្រ ១១រោច ខែភទ្របទ ឆ្នាំច សំរឹទ្ធិស័ក ព.ស.២៥៦២

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៨

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

បណ្ឌិតសភាចារ្យ ហង់ ជួន ណារ៉ុន

កន្លែងទទួល :

- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ខុទ្ទកាល័យរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង អយក
  "ដើម្បីជូនជ្រាបជាព័ត៌មាន"
- អង្គភាពក្រោមឱវាទក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
- មន្ទីរអប់រំ យុវជន និងកីឡារាជធានី ខេត្ត
- ដូចប្រការ៤ "ដើម្បីអនុវត្ត"
- ឯកសារ កាលប្បវត្តិ អគ.អរ

បុព្វកថា

ការអប់រំជាវិស័យគន្លឹះមួយក្នុងការរួមចំណែកអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស សំដៅជំរុញឱ្យសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចរីកចម្រើន។ បច្ចុប្បន្ននេះ សង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចមានការអភិវឌ្ឍនិងការរីកចម្រើនដែលជាកម្លាំងចលករជំរុញឱ្យមានការកែលម្អការអប់រំ ដើម្បីអាចឆ្លើយតបទៅនឹងការវិវត្តថ្មីៗរបស់សង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ច។ ប៉ុន្មានទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនៃសតវត្សរ៍ទី២០និងដើមសតវត្សរ៍ទី២១នេះ សង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចឈានដល់បរិបទថ្មីដែលមិនធ្លាប់មានកន្លងមកដោយពិភពលោកកាន់តែបើកចំហ ការប្រកួតប្រជែងកាន់តែស្រួចស្រាល់ជាងមុន វិស័យបច្ចេកវិទ្យា និងវិទ្យាសាស្ត្រកាន់តែទំនើបនិងប្រសើរឡើង។ កត្តាទាំងនេះនាំឱ្យប្រទេសឬជាតិសាសន៍នានាខិតខំពង្រឹងធនធានមនុស្សរបស់ខ្លួន ដើម្បីតាមឱ្យទាន់និងអាចឈរជើងប្រកបដោយឧត្តមភាពក្នុងបរិបទថ្មីនៃសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ពិភពលោក។

ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការរីកចម្រើនរបស់សង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចថ្មី ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានដាក់ចេញនូវការកែទម្រង់កម្មវិធីសិក្សាអប់រំចំណេះទូទៅដែលជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ឱ្យអ្នកសិក្សាអាចបន្តការសិក្សា និងទទួលការបណ្តុះបណ្តាលផ្សេងៗទៀត សំដៅលើកកម្ពស់គុណភាពធនធានមនុស្សប្រកបដោយវិជ្ជាសម្បទា បំណិនសម្បទា ចរិយាសម្បទា និងកាយសម្បទា ដែលជាធាតុសំខាន់ក្នុងកម្មវិធីសិក្សា។ កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតនេះចែកជាបីភូមិសិក្សាដាច់ដោយឡែកពីគ្នាតែប្រទាក់ក្រឡានិងគាំទ្រគ្នា។ កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតកម្រិតមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិនេះ បានបន្ថែមម៉ោងសិក្សាច្រើនជាងមុនទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សា។ ការកែទម្រង់កម្មវិធីសិក្សានៅកម្រិតមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ សំដៅកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការអប់រំនៅកម្រិតបន្តដោយពង្រីកវិសាលភាពចំណេះដឹង បំណិនការអប់រំសីលធម៌ គំនិតច្នៃប្រឌិត គំនិតបង្កើតថ្មី និងស្មារតីសហគ្រិនភាព ព្រមទាំងផ្តល់នូវចំណេះដឹងមូលដ្ឋានផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា បំណិនសតវត្សរ៍ទី២១ និងបំណិនសិក្សាពេញមួយជីវិត ដើម្បីឱ្យក្លាយខ្លួនជាបុគ្គលល្អដែលមានប្រយោជន៍សម្រាប់ខ្លួនឯង គ្រួសារ សហគមន៍ ប្រទេសជាតិ និងពិភពលោក។

ក្រសួង សង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតនេះនឹងបម្រើជាប្រយោជន៍ដ៏មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការអភិវឌ្ឍសៀវភៅសិក្សាគោល សម្ភារៈឧបទេស ឯកសារជំនួយនានាក្នុងការរៀននិងបង្រៀន និងឧបករណ៍ពិនិត្យតាមដាន វាយតម្លៃផ្សេងៗ។

ក្រសួង សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតចំពោះអនុគណៈកម្មការមុខវិជ្ជាឯកទេសទាំងអស់ លេខាធិការដ្ឋានកែលម្អកម្មវិធីសិក្សានិងសៀវភៅសិក្សាគោល នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា និងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ដែលបានចូលរួមនិងដើរតួនាទីស្នូលក្នុងការសម្របសម្រួល ព្រមទាំងដឹកនាំរៀបចំតាក់តែងកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតនេះឱ្យបានសម្រេចជាផ្លែផ្កាឡើងនាពេលនេះ។

ថ្ងៃ អង្គារ ៧រោច ខែ ជេស្ឋ ឆ្នាំច សំរឹទ្ធិស័ក ព.ស.២៥៦២

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០១៨

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

បណ្ឌិតសភាចារ្យ **ហង់ ជួន ណារ៉ុន**

អារម្ភកថា

ការកែទម្រង់វិស័យអប់រំជានិន្នាការមួយស្របទៅនឹងការវិវត្តយ៉ាងលឿនក្នុងសម័យបច្ចុប្បន្ននិងស្របពេលដែលពិភពលោកមានការប្រែប្រួលយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ ប្រទេសជាច្រើននៅលើពិភពលោកបានទទួលស្គាល់ថា បាតុភូតសង្គមបានផ្តោតទៅលើគម្រោងនៃកម្មវិធីសិក្សាដែលមានលក្ខណៈទន់ភ្លន់។ ទស្សនវិជ្ជាថ្មីនៃការបង្រៀនមានទំនោរកំណត់បញ្ចូលលទ្ធផលសិក្សា ជាគោលបំណងចម្បងក្នុងការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា។ បញ្ញត្តិនៃកម្មវិធីសិក្សាបច្ចុប្បន្នបានធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរទស្សនៈ គោលគំនិតគរុកោសល្យ និងវិធីសាស្ត្រសម័យមុន ដោយប្រែក្លាយពីការបង្រៀនមកជាការរៀនដោយយកសកម្មភាពសិស្សជាគោល (គោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល) ពីការផ្ទេរចំណេះដឹង មកជាការស្ថាបនាពុទ្ធិដោយខ្លួនឯង ឬសិស្សអាចសម្រេចលទ្ធផលសិក្សាតាមវិធីសាស្ត្រចម្រុះ និងអភិវឌ្ឍវិជ្ជាសម្បទា បំណិនសម្បទា និងចរិយាសម្បទា ដើម្បីឱ្យសិស្សស្រឡាញ់ការសិក្សាពេញមួយជីវិត ព្រមទាំងធានាគុណភាពអប់រំប្រកបដោយចីរភាព។

ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់ និងមានការវិវត្តយ៉ាងលឿនក្នុងសម័យបច្ចុប្បន្នដោយសារពិភពលោកមានការប្រែប្រួលយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ បញ្ញត្តិនៃកម្មវិធីសិក្សា បានធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរទស្សនៈ គោលគំនិតគរុកោសល្យ និងវិធីសាស្ត្រសម័យមុន ដោយប្រែក្លាយពីការបង្រៀន មកជាការរៀនដោយសកម្ម ប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត និងការបង្កើតថ្មីដើម្បីឱ្យសិស្សស្រឡាញ់ការសិក្សាពេញមួយជីវិត។

ការវិវត្តនៃការកែលម្អកម្មវិធីសិក្សា ឆ្ពោះទៅរកគុណភាពអប់រំ និងធ្វើឱ្យជីវិតរស់នៅកាន់តែល្អប្រសើរ ដោយបង្កើនការផ្សារភ្ជាប់កម្មវិធីសិក្សាទៅនឹងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ។ ទំនោរនៃការអប់រំនៅប្រទេសកម្ពុជា មិនខុសពីទំនោរនៃការអប់រំលើពិភពលោកទេ ព្រោះតម្រូវការអភិវឌ្ឍសង្គមជាតិ ការរីកចម្រើនផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចមិនអាចខ្វះធនធានមនុស្សបានឡើយ។

អាស្រ័យហេតុនេះ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានកែលម្អកម្មវិធីសិក្សាគ្រប់មុខវិជ្ជាទាំងមុខវិជ្ជាវិទ្យាសាស្ត្រទាំងមុខវិជ្ជាសិក្សាសង្គម ក្នុងនោះមុខវិជ្ជាភូមិវិទ្យា ក៏ជាតម្រូវការនៃផលប្រយោជន៍របស់អ្នកសិក្សា អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ និងវិនិយោគិនទាំងអស់ផងដែរ ។

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជាភូមិវិទ្យា សម្រាប់កម្រិតមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងឱ្យស្របទៅនឹងគោលនយោបាយជាតិក្របខណ្ឌកម្មវិធីសិក្សាអប់រំចំណេះទូទៅនិងអប់រំបច្ចេកទេស ស្របទៅនឹងស្ថានភាពអប់រំនៃបណ្តាប្រទេសក្នុងសហគមន៍អាស៊ាន និងពិភពលោក ដែលធានាឱ្យអ្នកសិក្សាមានសមត្ថភាព និងបន្តការសិក្សាទៅសាលាបច្ចេកទេស ព្រមទាំងមហាវិទ្យាល័យនានា។

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតនេះ មានរៀបរាប់ពីគោលបំណងនៃកម្មវិធីសិក្សា ខ្លឹមសារសំខាន់ៗ របាយម៉ោងសិក្សានៅកម្រិតមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ វិធីសាស្ត្របង្រៀន ការវាយតម្លៃ និងកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតតាមកម្រិតថ្នាក់។

អនុគណៈកម្មការមុខវិជ្ជាឯកទេសភូមិវិទ្យាសម្រាប់កម្រិតមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិនេះសូមថ្លែងអំណរគុណដល់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាដែលបានគាំទ្ររៀបចំកម្មវិធីសិក្សាលម្អិតនេះឡើង។

អនុគណៈកម្មការមុខវិជ្ជាឯកទេសភូមិវិទ្យា

មាតិកា

ប្រកាស.. i
បុព្វកថា.. iii
អារម្ភកថា.. iv
មាតិកា.. v
១- សេចក្តីផ្តើម.. 1
២- គោលបំណង.. 2
៣- គោលគំនិតៗសំខាន់ៗ.. 3
៤- របាយម៉ោងសិក្សា.. 3
៥- ការណែនាំអនុវត្ត.. 4
៦- ការវាយតម្លៃ.. 4
៧- តារាងកម្មវិធីសិក្សា.. 5
៧.១- កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតថ្នាក់ទី១០.. 5
៧.២- កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតថ្នាក់ទី១១.. 14
៧.៣- កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតថ្នាក់ទី១២.. 24
៨- ឯកសារយោង.. 34
៩- បញ្ជីឈ្មោះគណៈកម្មការ.. 35

១- សេចក្ដីផ្ដើម

ការរីកចម្រើនខាងវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យានៅសហសវត្សថ្មី និងកំណើនប្រជាជននៅលើពិភពលោកនាំឱ្យមានសន្ទុះកើនឡើងនៃតម្រូវការ និងការផ្គត់ផ្គង់របស់មនុស្ស។ ក៏ប៉ុន្តែទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយក៏នៅតែមានមនុស្សជាច្រើននៅលើពិភពលោកកំពុងតែមានទុក្ខកង្វល់នឹងកង្វះលទ្ធភាពបំពេញសេចក្ដីត្រូវការផ្សេងៗក្នុងជីវភាពរស់នៅរបស់ខ្លួន។

ពិតណាស់សន្ទុះរីកចម្រើននៃវិទ្យាសាស្ត្រនិងបច្ចេកវិទ្យាអាចនាំឱ្យមនុស្សធ្វើអ្វីៗបានទាំងអស់រាប់ទាំងអំពើអវិជ្ជមានផងដោយមិនមានអំណះអំណាងត្រឹមត្រូវ ឬផ្អែកទៅតាមគោលការណ៍ច្បាប់ណាមួយ។ ដោយយល់ឃើញដូច្នេះការអប់រំផ្នែកសិក្សាសង្គមមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិនៅកម្ពុជា បានចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យសិស្សមានការលូតលាស់គ្រប់ផ្នែក និងមានតុល្យភាពរវាងរូបកាយ បញ្ញា ស្មារតី និងសញ្ចេតនា ដើម្បីក្លាយជាពលរដ្ឋដ៏ថ្លៃថ្នូររបស់សង្គមជាតិនិងពិភពលោក។

ជាក់ស្ដែងការវិវត្តនៃការកែលម្អកម្មវិធីសិក្សា ឆ្ពោះទៅរកគុណភាពអប់រំ និងធ្វើឱ្យជីវិតរស់នៅកាន់តែល្អប្រសើរដោយបង្កើនការផ្សារភ្ជាប់កម្មវិធីសិក្សាទៅនឹងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ។ ទំនោរនៃការអប់រំនៅប្រទេសកម្ពុជា ស្របទៅនឹងទំនោរនៃការអប់រំលើពិភពលោកបច្ចុប្បន្ន ព្រោះការអភិវឌ្ឍសង្គមជាតិនិងការរីកចម្រើនផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ចាំបាច់ត្រូវការធនធានមនុស្សដែលប្រកបដោយសីលធម៌និងគុណធម៌។

ដូច្នេះការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់ និងមានការវិវត្តយ៉ាងលឿនក្នុងសម័យបច្ចុប្បន្នការប្រែប្រួលយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។ នៅក្នុងដំណាក់កាលនៃការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សានេះ ដើម្បីធ្វើឱ្យសមត្ថភាពសិស្សដែលបញ្ចប់ការសិក្សាពីភូមិសិក្សានីមួយៗ ដោយទទួលបាននូវវិជ្ជាសម្បទា បំណិនសម្បទា និងចរិយាសម្បទា សម្រាប់ជីវិតរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ និងសម្រាប់បន្តការសិក្សាទៅមុខទៀត។

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការនេះមុខវិជ្ជាភូមិវិទ្យាត្រូវបានរៀបចំឡើងក្នុងគោលបំណងបណ្ដុះបណ្ដាលមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃលក្ខណសម្បត្តិ និងសមត្ថភាពមានភាពម្ចាស់ការនៅក្នុងសង្គមសកលភាវូបនីយកម្ម។ សកម្មភាពស្រាវជ្រាវរកបញ្ហា របៀបគិត និងវិធីក្នុងការដោះស្រាយ ដូចជាផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់លើលក្ខណៈពិសេសនៃអន្តរទំនាក់ទំនងទីតាំងនិងទីកន្លែងរវាងមនុស្សនិងបរិស្ថានធម្មជាតិសកម្មភាពការងារទាក់ទងទៅនឹងលំហភូមិសាស្ត្រតំបន់។ បណ្ដុះសមត្ថភាពធ្វើការងារជាក្រុម ការជ្រើសរើសវិធីយកមកដោះស្រាយ គំនិតច្នៃប្រឌិតសម្រាប់ជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ។

ជារួមមុខវិជ្ជាភូមិវិទ្យា បានផ្ដល់នូវចំណេះដឹង និងវិធីស្វែងយល់ពីបទពិសោធក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងលក្ខខណ្ឌជីវភាពរស់នៅក្នុងប្រទេស និងតំបន់ផ្សេងៗនៅលើពិភពលោក។ អ្នកសិក្សាមុខវិជ្ជាភូមិវិទ្យានឹងមានសមត្ថភាពមូលដ្ឋាន ដើម្បីសិក្សាបន្ត និងមានចំណេះដឹងដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការដឹកនាំគ្រប់គ្រងសេដ្ឋកិច្ចការវាយតម្លៃប្រភេទដីតាមទីតាំងនីមួយៗសម្រាប់ការងារកសិកម្ម ការជ្រើសរើសទីតាំងដែលជាប្រភព ឬជាគោលដៅនៃការធ្វើចរាចរទំនិញ និងការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេស និងតំបន់ដែលរស់នៅ។

ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅនេះ ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាថ្មីចំណេះទូទៅមុខវិជ្ជាភូមិវិទ្យា ត្រូវបានអភិវឌ្ឍដោយផ្អែកលើគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាឆ្នាំ២០០៥ដល់ឆ្នាំ២០០៩ និងក្របខណ្ឌកម្មវិធីសិក្សាអប់រំចំណេះទូទៅនិងអប់រំបច្ចេកទេស ឆ្នាំ២០១៦ និងកម្មវិធីសិក្សារបស់ប្រទេសសិង្ហបុរីជាដើម។

២- គោលបំណង

មុខវិជ្ជាភូមិវិទ្យានៅកម្រិតមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ មានគោលបំណងបណ្តុះបណ្តាលមូលដ្ឋានគ្រឹះដល់សិស្សានុសិស្សឱ្យទទួលបាននូវវិជ្ជាសម្បទា បំណិនសម្បទា និងចរិយាសម្បទា ដើម្បីក្លាយជាពលរដ្ឋពេញលេញ និងមានសមត្ថភាពជួយអភិវឌ្ឍសង្គមនិងប្រទេសជាតិ ប្រកបដោយសន្តិភាពសាមគ្គីភាពជាតិរឹងមាំ ដោយឈរលើទស្សនៈទូលំទូលាយមានចក្ខុវិស័យ របៀបគិត ការបង្កើតថ្មី និងរបកគំហើញបែបលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រ។

កម្មវិធីសិក្សាមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិនេះទាមទារឱ្យអ្នកសិក្សាសម្រេចបានលទ្ធផលសិក្សាដូចខាងក្រោម៖

វិជ្ជាសម្បទា

- រៀបរាប់បានពីលក្ខខណ្ឌធម្មជាតិ លក្ខខណ្ឌសង្គម និងលក្ខខណ្ឌសេដ្ឋកិច្ចនៃប្រទេសកម្ពុជា និងបណ្តាប្រទេសមួយចំនួននៅក្នុងតំបន់ និងក្នុងពិភពលោក
- ពណ៌នាបានពីលក្ខណៈទូទៅនៃកសិកម្មពិភពលោក ពីកត្តាតំណាំងទីឧស្សាហកម្ម និងពីសញ្ញាណទូទៅនៃទេសចរណ៍
- រៀបរាប់បានពីកំណើនប្រជាជន និងបញ្ហាដែលកើតមាននៅប្រទេសអភិវឌ្ឍ និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍
- ពណ៌នាបានពីទំនាក់ទំនងជាសកលនៃទំនិញ ព័ត៌មាន និងមូលធន
- រៀបរាប់បានពីបញ្ហានគរូបនីយកម្ម បញ្ហាកង្វក់ បញ្ហាបាត់បង់ធនធានធម្មជាតិ និងគ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិនៅលើពិភពលោក និងនៅកម្ពុជា។

បំណិនសម្បទា

- ប្រៀបធៀបពីលក្ខខណ្ឌធម្មជាតិ លក្ខខណ្ឌសង្គម លក្ខខណ្ឌសេដ្ឋកិច្ច បញ្ហាប្រជាជន នគរូបនីយកម្ម និងបញ្ហាធម្មជាតិរវាងប្រទេសកម្ពុជា ជាមួយប្រទេសក្នុងតំបន់ និងប្រទេសអភិវឌ្ឍលើពិភពលោក
- កំណត់បាននូវសកម្មភាព របៀបចាត់ចែង ដែនមានភាពជឿនលឿនសម្រាប់ជាមេរៀនពិសោធ ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃតាមតំបន់ជាក់ស្តែង
- បង្ហាញឱ្យឃើញពីភាពចាំបាច់នៃបច្ចេកវិទ្យា ដែលមនុស្សអាចជម្នះបាននូវរបាំងធម្មជាតិនិងពង្វាតទីលំហ។

ចរិយាសម្បទា

- បណ្តុះគំនិតអភិវឌ្ឍសង្គមជាតិ តាមរយៈគម្រូពិសោធជឿនលឿនពីប្រទេសក្នុងតំបន់ និងប្រទេសអភិវឌ្ឍនានាលើការរៀបចំ ដោះស្រាយបញ្ហា និងកិច្ចការពារបរិស្ថាន
- បណ្តុះភាពទទួលខុសត្រូវ មានគំនិតច្នៃប្រឌិតបង្កើតថ្មីក្នុងស្មារតីសហការ សាមគ្គីជាតិ និងអន្តរជាតិល្អប្រសើរ
- មានមោទនភាព និស្សុទិដ្ឋិនិយមខ្ពស់ ចំពោះធនធានធម្មជាតិដែលមានក្នុងមាតុប្រទេសរបស់ខ្លួន
- ជំរុញឆន្ទៈក្នុងការបង្កើនសក្តានុពលធនធានធម្មជាតិប្រទេសកម្ពុជាឱ្យក្លាយជាផលប្រយោជន៍ដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងលើកកម្ពស់ជីវភាពប្រជាជនឱ្យមានភាពជឿនលឿន។

៣- គោលគំនិតសំខាន់ៗ

១- កសិករ និងកសិកម្មពិភពលោក
២- ទីតាំង ឧស្សាហកម្ម និង លំហភូមិសាស្ត្រ
៣- ទេសចរណ៍
៤- ប្រទេស ឧស្សាហកម្មថ្មីនៅ អាស៊ីប៉ា ស៊ីហ្វិក
៥- កំណើន ប្រជាជន និងផលវិបាក
៦- នគរូបនីយកម្ម និង បញ្ហា
៧- មនុស្ស រៀបចំដែនដី
៨- មនុស្សបំផ្លាញធនធានធម្មជាតិ
៩- សកម្មភាពសមុទ្រ
១០- កង្វក់ និងការត្រួតពិនិត្យ
១១- ភាពចំណុះគ្នានៃសេដ្ឋកិច្ច
១២- លក្ខខណ្ឌធម្មជាតិកម្ពុជា
១៣- លក្ខខណ្ឌសង្គមកម្ពុជា
១៤- អភិវឌ្ឍន៍ប្រជាជនមិនស្មើគ្នានៅប្រទេសកម្ពុជា
១៥- សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា
១៦- នគរូបនីយកម្មនៅកម្ពុជា
១៧- ប្រទេសមហា អំណាច
១៨- សហគមន៍អឺរ៉ុប (EU)

៤- របាយម៉ោងសិក្សា

របាយម៉ោងមុខវិជ្ជាភូមិវិទ្យា នៅកម្រិតមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ ត្រូវបានកំណត់ឱ្យបង្រៀន ៣៥ សប្ដាហ៍ ក្នុងមួយឆ្នាំសិក្សា តាមបំណែងចែកម៉ោង ដូចក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

ល.រ	ថ្នាក់ទី	របាយម៉ោងក្នុងបណ្ដុំមុខវិជ្ជា	
		បណ្ដុំវិទ្យាសាស្ត្រសង្គម	បណ្ដុំវិទ្យាសាស្ត្រ
១	១០	១សប្ដាហ៍ = សិក្សា៣ម៉ោង ៣ម៉ x ៣៥សប្ដាហ៍ =១០៥ម៉/១ឆ្នាំសិក្សា	១សប្ដាហ៍ = សិក្សា២ម៉ោង ២ម៉ x ៣៥សប្ដាហ៍ = ៧០ម៉/១ឆ្នាំសិក្សា
២	១១	១សប្ដាហ៍ = សិក្សា៣ម៉ោង ៣ម៉ x ៣៥សប្ដាហ៍ =១០៥ម៉/១ឆ្នាំសិក្សា	១សប្ដាហ៍ = សិក្សា២ម៉ោង ២ម៉ x ៣៥សប្ដាហ៍ = ៧០ម៉/១ឆ្នាំសិក្សា
៣	១២	១សប្ដាហ៍ = សិក្សា៣ម៉ោង ៣ម៉ x ៣៥សប្ដាហ៍ = ១០៥ម៉/១ឆ្នាំសិក្សា	១សប្ដាហ៍ = សិក្សា២ម៉ោង ២ម៉ x ៣៥សប្ដាហ៍ = ៧០ម៉/១ឆ្នាំសិក្សា

សម្គាល់: បង្រៀន ២ ឬ ៣ ម៉ោងសិក្សាក្នុងមួយសប្ដាហ៍ និង ១ ម៉ោងសិក្សាមានរយៈពេល ៥០នាទី។

៥- ការណែនាំអនុវត្ត

សិស្សសង្ខេបខ្លឹមសារសំខាន់ៗ បន្ទាប់មកឱ្យសិស្សធ្វើការស្រាវជ្រាវឯកសារផ្សេងៗទៀតតាមរយៈកិច្ចការផ្ទះ ស្រង់បម្រែបម្រួលទិន្នន័យ ធ្វើជាតារាង ក្រាភិច ដ្យាក្រាម ធ្វើការប្រៀបធៀប និងការស្វែងរកគំនិតបង្កើតថ្មី ដោយៈ

- សិស្សដោះស្រាយបញ្ហា ជាបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុមតូច និងក្រុមធំ
- សិស្សឡើងចង្អុលបង្ហាញ រូបភាព ផែនទី
- សិស្សសរសេរបំពេញខ្លឹមសារ បំពេញឈ្មោះ បិទឈ្មោះលើរូបភាព លើផែនទី(ប្រឡងប្រណាំងជាបុគ្គល ជាក្រុមយេនឌ័រ)
- សិស្សដោះស្រាយបញ្ហា ជាបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុមតូច និងក្រុមធំ
- សិស្សប្តូរកិច្ចការអនុវត្ត ជួយកែលម្អ និងបំពេញបន្ថែម
- ការអនុវត្តល្បែងសិក្សា

រាល់ការបង្រៀនសកម្មភាពត្រូវប្រមូលផ្តុំនៅលើសិស្ស ចំណែកគ្រូគ្រាន់តែជាអ្នកដឹកនាំសម្របសម្រួល ដើម្បីធ្វើឱ្យសិស្សទទួលបាននូវវិជ្ជាសម្បទា បំណិនសម្បទា និងចរិយាសម្បទាឈានទៅសម្រេចតាមវត្ថុបំណងរបស់មេរៀននីមួយៗ។

៦- ការវាយតម្លៃ

កិច្ចការវាយតម្លៃគឺជាចំណុចសំខាន់ណាស់ ពីព្រោះវាគឺជាកិច្ចការសម្រាប់ការវាស់ស្ទង់អំពីអ្វីដែលសិស្សបានរៀន និងអ្វីដែលត្រូវជួយសិស្សក្នុងការរៀនសូត្រផងដែរ។ ជាញឹកញាប់ ការវាយតម្លៃនេះត្រូវធ្វើឡើងនៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន ក្រោមប្រធានបទជាក់លាក់ណាមួយរបស់មេរៀននីមួយៗ និងវាយតម្លៃដំណាច់ឆមាស និងចុងឆ្នាំសិក្សា។ ការវាយតម្លៃអំពីអ្វីដែលសិស្សបានរៀន គឺជាកិច្ចការមួយដែលត្រូវធ្វើឡើងជាប្រចាំ និងជាផ្នែកមួយនៃការបង្រៀននិងរៀន ទាំងក្នុងនិងក្រៅថ្នាក់។ ការវាយតម្លៃគឺសំដៅរកព័ត៌មាន ឬភស្តុតាង ដើម្បីសន្និដ្ឋាន សម្រេចចិត្ត រកវិធី និងផ្តល់ធាតុចូលជួយដល់ការកែលម្អដំណើរការរៀនរបស់សិស្ស និងដំណើរការបង្រៀនរបស់គ្រូ ឱ្យឆ្លើយតបទៅនឹងស្តង់ដានៃលទ្ធផលសិក្សាដែលរំពឹងទុកក្នុងកម្មវិធីសិក្សាជាតិ។

របៀបវាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស

- **ការវាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សត្រូវបានចែកជាបីផ្នែកៈ**
  - ការវាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សតាមថ្នាក់
  - ការវាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សធៀបនឹងកម្មវិធីសិក្សា
  - ការវាយតម្លៃតាមរយៈការប្រឡងថ្នាក់ជាតិ
- **ការវាយតម្លៃរួមមានៈ**
  - សំណួរផ្ទាល់មាត់
  - ការប្រតិបត្តិ ឬការសម្តែង
  - កិច្ចការផ្ទះ
  - កិច្ចការស្រាវជ្រាវ
  - គូររូប គូរផែនទី គូរដ្យាក្រាម ក្រាហ្វិក
  - សង្ខេបមេរៀន
  - បកស្រាយពន្យល់ ផែនទី រូបភាព រូបថត។

សម្គាល់៖ការវាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សតាមថ្នាក់ ត្រូវធ្វើឡើងដោយគ្រូបង្រៀនតាមថ្នាក់ និងមុខវិជ្ជានីមួយៗក្នុង គោលបំណងវាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សម្នាក់ៗ ដោយផ្តោតលើ វិជ្ជាសម្បទា បំណិនសម្បទា និងចរិយាសម្បទា ទៅតាម មេរៀននីមួយៗ។ ការវាយតម្លៃអាចធ្វើឡើងនៅពេលបង្រៀនតាមម៉ោង ពេលចប់មេរៀននីមួយៗ ឬវាយតម្លៃបញ្ចប់ជំពូកមេរៀន។

វិធីសាស្ត្រនៃការវាយតម្លៃមានដូចជា ការសួរសំណួរ ការធ្វើលំហាត់ ការពិភាក្សា ការសង្កេត ការធ្វើកិច្ចការផ្ទះ ការប្រឡង និងគម្រោងស្រាវជ្រាវ។ល។ ដើម្បីវាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងថ្នាក់រៀននីមួយៗ គ្រូបង្រៀនត្រូវប្រមូលកិច្ចការទាំងអស់យកមកធ្វើការវិភាគ សំយោគ និងបកស្រាយលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃដើម្បីសម្រេចជ្រើសរើស និងកែសម្រួលវិធីសាស្ត្របង្រៀន និងរៀន។

៧- តារាងកម្មវិធីសិក្សា

៧.១- កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតថ្នាក់ទី១០

ថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រសង្គម ១០៥ម៉ោង (១ឆ្នាំ/៣៥សប្តាហ៍) (១សប្តាហ៍/៣ម៉)

ថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រ ៧០ម៉ោង (១ឆ្នាំ/៣៥សប្តាហ៍) (១សប្តាហ៍/២ម៉)

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលរំពឹងទុក	ម៉ោង	
		វិ.សង្គម	វិ.សាស្ត្រ
ជំពូក១ ៖ កសិករ និងកសិកម្មពិភពលោក		(១៨ម៉)	(១២ម៉)
មេរៀនទី១: លក្ខណៈទូទៅនៃកសិកម្ម ១- ប្រភេទកសិកម្ម ក- កសិកម្មប្រពៃណី ខ- កសិកម្មទំនើប ២- ការងារចាំបាច់នៃកសិកម្ម ក- ការរុករកដីថ្មី ខ- បដិវត្តន៍កសិកម្ម	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីកសិករ និងកសិកម្មពិភពលោក។ **បំណិនសម្បទា** - ប្រៀបធៀបរវាងកសិកម្មប្រពៃណី និងកសិកម្មទំនើប - បង្ហាញពីលក្ខណៈទូទៅនៃកសិកម្មប្រពៃណី កសិកម្មទំនើបនិងការងារចាំបាច់នៃកសិកម្ម **ចរិយាសម្បទា** - មានគំនិតច្នៃប្រឌិតក្នុងការរុករកដីថ្មីដើម្បីបំពេញឱ្យភាពចាំបាច់នៃកសិកម្ម។	៦ម៉	៤ម៉
រៀនទី២ : កសិកម្មតំបន់ត្រូពិក ១- អាកាសធាតុអនុគ្រោះតែដីងាយខ្សោះជីជាតិ ២- តំបន់ត្រូពិចខ្លះមានការរីកចម្រើនខ្លាំង ៣- ដំណាំចម្ការធំៗបែបពាណិជ្ជកម្ម ៤- កសិកម្មចិញ្ចឹមពោះ ៥- កសិកម្មអតិផលនៅតាមជ្រលង	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីអាកាសធាតុអនុគ្រោះនៅតំបន់ត្រូពិច។ **បំណិនសម្បទា** - វិភាគពីទំនាក់ទំនងរវាងលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុ និងការធ្វើកសិកម្ម - បច្ចេកទេសក្នុងការធ្វើកសិកម្មតាមបែបទំនើប - បង្ហាញពីដំណាំចម្ការធំៗបែបពាណិជ្ជកម្ម	៦ម៉	៤ម៉

ក្នុងទ្វីបអាស៊ី	កសិកម្មចិញ្ចឹមពោះ និងកសិកម្មអតិផលនៅតាមជ្រលងក្នុងទ្វីបអាស៊ី។ **ចរិយាសម្បទា** - មានគំនិតអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មឱ្យរីកចម្រើន		
មេរៀនទី៣ ៈ កសិកម្មប្រទេសឧស្សាហកម្មលូតលាស់ ១- កសិកម្មថ្មីនៅអឺរ៉ុប ២- កសិករអឺរ៉ុបខាងលិច ៣- កសិករសហរដ្ឋអាមេរិក ៤- កសិកម្មតាមបែបមូលធន ក- ពាណិជ្ជកម្ម ខ- កសិពាណិជ្ជកម្ម	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីកសិករអឺរ៉ុបខាងលិចកសិករសហរដ្ឋអាមេរិក និងកសិកម្មតាមបែបមូលធន។ **បំណិនសម្បទា** - ប្រៀបធៀបកសិកម្ម និងឧស្សាហកម្មសហរដ្ឋអាមេរិកជាមួយប្រទេសខ្លួន - បង្ហាញពីការរៀបចំកសិកម្មថ្មីនៅអឺរ៉ុប។ **ចរិយាសម្បទា** - ជ្រើសរើសយកគម្រូបច្ចេកទេសកសិកម្ម និងឧស្សាហកម្មតាមបែបទំនើបក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេស។	៦ម៉	៤ម៉
ជំពូក២ ៖ ទីតាំង ឧស្សាហកម្ម និង លំហភូមិសាស្ត្រ		(១២ម៉)	(៩ម៉)
មេរៀនទី១ : ឧស្សាហកម្មជាគន្លឹះនៃសេដ្ឋកិច្ច ១- ឧស្សាហកម្ម ២- ប្រភេទឧស្សាហកម្ម ៣- ទម្ងន់ឧស្សាហកម្មនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីប្រភេទនៃឧស្សាហកម្ម និងសារៈសំខាន់ឧស្សាហកម្មក្នុងសេដ្ឋកិច្ច។ **បំណិនសម្បទា** - ធ្វើចំណែកថ្នាក់ប្រភេទឧស្សាហកម្ម - បង្ហាញពីការរៀបចំនិងប្រភេទនៃឧស្សាហកម្ម និងសារៈសំខាន់ឧស្សាហកម្មក្នុងសេដ្ឋកិច្ច។ **ចរិយាសម្បទា** - ទទួលយកនូវរាល់បច្ចេកទេសឧស្សាហកម្មរបស់ប្រទេសរីកចម្រើនដើម្បីលើកស្ទួយសេដ្ឋកិច្ចប្រទេស។	៤ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី២ : បណ្តុំឧស្សាហកម្ម ១- សកម្មភភាពឧស្សាហកម្មមុនស.វទី១៨ ២- បណ្តុំលំហឧស្សាហកម្មនៅស.វទី១៩ ៣- លំហឧស្សាហកម្មបច្ចុប្បន្ន	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីសកម្មភាពឧស្សាហកម្មមុនសតវត្សន៍ទី១៨ និងបណ្តុំលំហឧស្សាហកម្មនៅស.វទី១៩ដល់បច្ចុប្បន្ន។ **បំណិនសម្បទា** - ប្រៀបធៀបការវិវត្តនៃសកម្មភាព	៤ម៉	៣ម៉

	ឧស្សាហកម្មតាម សម័យកាលនិមួយៗ រហូតដល់បច្ចុប្បន្ន។ **ចរិយាសម្បទា** - យកចិត្តទុកដាក់លើការសិក្សាស្រាវជ្រាវពីភាពរីកចម្រើននៃវិស័យឧស្សាហកម្មនៅលើពិភពលោក។		
មេរៀនទី៣ : កក្តាតំណាំងទីនិងផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន ១- កក្តាតំណាំងទីឧស្សាហកម្ម ២- ផលប៉ះពាល់នៃឧស្សាហកម្ម ទៅលើបរិស្ថាន	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីកក្តាតំណាំងទីឧស្សាហកម្ម និងផលប៉ះពាល់។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់បានពីកក្តាតំណាំងទីឧស្សាហកម្ម និងផលប៉ះពាល់នៃឧស្សាហកម្ម ទៅលើបរិស្ថាន។ **ចរិយាសម្បទា** - រៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការកំណត់ទីតាំង ឧស្សាហកម្មសមស្របដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន។	៤ម៉	៣ម៉
ជំពូក៣ ៖ ទេសចរណ៍		(១២ម៉)	(៧ម៉)
មេរៀនទី១ : សញ្ញាណទូទៅនៃទេសចរណ៍ ១- ដំណើរកម្សាន្ត និងទេសចរណ៍ ២- ទេសចរណ៍ជាតិ និងអន្តរជាតិ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីសញ្ញាណទូទៅនៃទេសចរណ៍ តំបន់ទេសចរណ៍។ **បំណិនសម្បទា** - បែងចែកប្រភេទទេសចរណ៍ឧទាហរណ៍ ទេសចរណ៍ធម្មជាតិ ទេសចរណ៍វប្បធម៌ ប្រវត្តិសាស្ត្រ - បង្ហាញពីដំណើរកម្សាន្ត ទេសចរណ៍ ទេសចរណ៍ជាតិ និងអន្តរជាតិ។ **ចរិយាសម្បទា** - អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍបន្ថែមតំបន់ទេសចរណ៍ក្នុងតំបន់។	៦ម៉	៤ម៉
មេរៀនទី២ : ធាតុផ្សំនៃទេសចរណ៍ ១- ការធ្វើដំណើរ ២- ការស្នាក់នៅ ៣- ការហូបចុក ៤- ការលំហែកម្សាន្ត	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់បានពីធាតុផ្សំនៃទេសចរណ៍ដូចជាការធ្វើដំណើរការស្នាក់នៅការហូបចុក និងការលំហែកម្សាន្ត។	៦ម៉	៣ម៉

	បំណិនសម្បទា - វិធីរៀបចំរមណីយដ្ឋានទេសចរណ៍ - បច្ចេកទេសប្រើប្រាស់ផ្សព្វផ្សាយគ្រប់រូបភាពដើម្បីបង្ហាញពីតំបន់ទេសចរណ៍។ **ចរិយាសម្បទា** - បង្កើនសមត្ថភាពគ្រប់ជំនាញដើម្បីអភិវឌ្ឍវិស័យទេសចរណ៍ក្នុងតំបន់។		
ជំពូក៤ ៖ ប្រទេសឧស្សាហកម្មថ្មីនៅអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក		(១២ម៉)	(៨ម៉)
មេរៀនទី១ : ប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូង ១- លក្ខខណ្ឌធម្មជាតិ ២- លក្ខខណ្ឌសង្គម ៣- សេដ្ឋកិច្ច	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីលក្ខខណ្ឌធម្មជាតិ លក្ខខណ្ឌសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច។ **បំណិនសម្បទា** - ប្រៀបធៀបលក្ខខណ្ឌធម្មជាតិលក្ខខណ្ឌសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូងនិងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេស កូរ៉េខាងត្បូង - បង្ហាញពីប្រទេសឧស្សាហកម្មថ្មីនៅអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក (ប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូង)។ **ចរិយាសម្បទា** - ទទួលយកនូវគម្រូដឹកនាំល្អៗផ្នែកសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចដើម្បីអភិវឌ្ឍប្រទេសរបស់ខ្លួន។	៣ម៉	២ម៉
មេរៀនទី២ : កោះតៃវ៉ាន់ ១- លក្ខខណ្ឌធម្មជាតិ ២- លក្ខខណ្ឌសង្គម ៣- សេដ្ឋកិច្ច	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីលក្ខខណ្ឌធម្មជាតិលក្ខខណ្ឌសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចកោះតៃវ៉ាន់។ **បំណិនសម្បទា** - ប្រៀបធៀបលក្ខខណ្ឌធម្មជាតិ លក្ខខណ្ឌសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចរបស់កោះតៃវ៉ាន់ជាមួយប្រទេសកម្ពុជា - បង្ហាញពីប្រទេសឧស្សាហកម្មថ្មីនៅអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក។ **ចរិយាសម្បទា** - ទទួលយកនូវគម្រូដឹកនាំល្អៗផ្នែកសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចដើម្បីអភិវឌ្ឍប្រទេសរបស់ខ្លួន។	៣ម៉	២ម៉
មេរៀនទី៣ : ទឹកដីហុងកុង ១- លក្ខខណ្ឌធម្មជាតិ ២- លក្ខខណ្ឌសង្គម	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីលក្ខខណ្ឌធម្មជាតិ លក្ខខណ្ឌសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូង។	៣ម៉	២ម៉

៣- សេដ្ឋកិច្ច	**បំណិនសម្បទា** - ប្រៀបធៀបលក្ខខណ្ឌលក្ខខណ្ឌធម្មជាតិ លក្ខខណ្ឌសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូងជាមួយប្រទេសកម្ពុជា - បង្ហាញពីប្រទេសឧស្សាហកម្មថ្មីនៅអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក។ **ចរិយាសម្បទា** - ទទួលយកនូវគម្រូដឹកនាំល្អៗផ្នែកសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចដើម្បីអភិវឌ្ឍប្រទេសរបស់ខ្លួន។		
មេរៀនទី៤ : ប្រទេសសិង្ហបុរី ១- លក្ខខណ្ឌធម្មជាតិ ២- លក្ខខណ្ឌសង្គម ៣- សេដ្ឋកិច្ច	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីលក្ខខណ្ឌធម្មជាតិ សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងប្រទេសសិង្ហបុរី ។ **បំណិនសម្បទា** - ប្រៀបធៀបពីលក្ខខណ្ឌធម្មជាតិ សង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងប្រទេសសិង្ហបុរី ។ **ចរិយាសម្បទា** - បណ្តុះស្មារតី និងយកគម្រូការអភិវឌ្ឍរបស់ប្រទេសសិង្ហបុរី។	៣ម៉	២ម៉
ជំពូក៥ ៖ កំណើនប្រជាជន និងផលវិបាក		(១៨ម៉)	(១២ម៉)
មេរៀនទី១ : កំណើនប្រជាជនពិភពលោក ១- ប្រវត្តិកំណើនប្រជាជន ក- មុនឆ្នាំ១៧៥០ ខ- ពីឆ្នាំ១៧៥០ ដល់ឆ្នាំ១៩៥០ គ- ពីឆ្នាំ១៩៥០ ដល់បច្ចុប្បន្ន ២- បម្រែបម្រួលប្រជាជនពិភពលោក ក- សម័យបុរាណ ខ- សម័យអន្តរកាលប្រជាសាស្ត្រ គ- សម័យទំនើប ៣- ភាពខុសគ្នានៃប្រជាសាស្ត្ររវាងលោកខាងជើងនិងលោកខាងត្បូង ៤- កំណើនប្រជាជននិងភាពក្រីក្រ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីកំណើនប្រវត្តិកំណើនអន្តរកាល និងផលវិបាកប្រជាជនលើពិភពលោក។ **បំណិនសម្បទា** - វិភាគបានពីទំនាក់ទំនងរវាងកំណើនប្រជាជន និងភាពក្រីក្រ។ - បង្ហាញពីភាពខុសគ្នានៃប្រជាសាស្ត្ររវាងលោកខាងជើង និងលោកខាងត្បូង។ **ចរិយាសម្បទា** - ចេះរៀបចំផែនការគ្រួសារ និងរិះរកវិធីក្នុងការបង្កើនប្រាក់ចំណូលដើម្បីលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ។	៦ម៉	៤ម៉

មេរៀនទី២ : ប្រជាជនពិភពលោកនៅដើមសហស្សវត្សទី៣ ១- ការប៉ាន់ស្មានចំនួនប្រជាជនតាមតំបន់ធំៗក្នុងពិភព លោក ២- ប្រទេសដែលមានប្រជាជនច្រើនជាងគេ ៣- ការវិវត្តប្រជាសាស្រ្ត ៤- ចំណោលប្រជាសាស្ត្រនៅឆ្នាំ ២០៥០	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់បានពីការវិវត្តប្រជាសាស្ត្រនិងចំណោលប្រជាសាស្ត្រនៅឆ្នាំ ២០៥០។ **បំណិនសម្បទា** - វិភាគពីការវិវត្តនៃចំនួនប្រជាជនលើពិភពលោក។ **ចរិយាសម្បទា** - ប៉ាន់ស្មានចំនួនប្រជាជនតាមតំបន់ធំៗក្នុងពិភពលោក និងប្រទេសដែលមានប្រជាជនច្រើនជាងគេ។	៦ម៉	៤ម៉
មេរៀនទី៣ : របាយប្រជាជនពិភពលោក ១- បណ្ដុំប្រជាជនសំខាន់ៗ ២- តំបន់ដែលមានដង់ស៊ីតេប្រជាជនខ្ពស់ ៣- លំហដែលមានប្រជាជនមធ្យម	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់បានពីបណ្ដុំប្រជាជនសំខាន់ៗ តំបន់ដែល មានដង់ស៊ីតេប្រជាជនខ្ពស់ និងមធ្យម។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់បានពីបណ្ដុំប្រជាជនសំខាន់ៗ តំបន់ដែលមានដង់ស៊ីតេប្រជាជនខ្ពស់ និងលំហដែលមានប្រជាជនមធ្យម។ **ចរិយាសម្បទា** - គិតទុកជាមុននិងធ្វើចំណោលពីដង់ស៊ីតេប្រជាជន និងបញ្ហាដែលអាចកើតមាន។	៦ម៉	៤ម៉
ជំពូក៦ ៖ នគរូបនីយកម្ម និង បញ្ហា		**(២៤ម៉)**	**(១៧ម៉)**
មេរៀនទី១ : ការរៀបចំទីក្រុង ១- ទីក្រុងការកើនឡើងមុខងារនិងបញ្ហា ក- ការកើនឡើងនៃទីក្រុង ខ- មុខងារទីក្រុង គ- បញ្ហាទីក្រុង ២- ការរៀបចំតំបន់ទីក្រុង ក- ការរៀបចំតំបន់ទីក្រុងក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ ខ- ការរៀបចំតំបន់ទីក្រុងក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីការរៀបចំទីក្រុង ការកើនឡើងនៃចំនួនទីប្រជុំជន/ទីក្រុង មុខងារក្រុង និងបញ្ហាក្នុងទីក្រុង។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់បានពីការរៀបចំតំបន់ទីក្រុងក្នុងប្រទេសកំពុង អភិវឌ្ឍ និងប្រទេសអភិវឌ្ឍ - វិភាគបញ្ហាទីក្រុងក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ **ចរិយាសម្បទា** - ស្វែងរកយុទ្ធសាស្ត្រដោះស្រាយបញ្ហាដែលកើតមានក្នុងទីក្រុង។	៦ម៉	៤ម៉
មេរៀនទី២:ការរៀបចំតំបន់ជនបទ ១- តំបន់ជនបទ ក- សញ្ញាណទូទៅតំបន់ជនបទ ខ- ការរៀបចំផ្ទៃដីតំបន់ជនបទ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីសញ្ញាណទូទៅ ការរៀបចំផ្ទៃដី និងលំនៅស្ថានតំបន់ជនបទ។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់បានពីការរៀបចំតំបន់ជនបទក្នុង	៦ម៉	៤ម៉

២- លំនៅស្ថានតំបន់ជនបទ ៣- ការរៀបចំតំបន់ជនបទ ក- ការរៀបចំតំបន់ជនបទក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ ខ- ការរៀបចំតំបន់ជនបទក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍ	ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ និងប្រទេសអភិវឌ្ឍ។ **ចរិយាសម្បទា** - មានគំនិតបង្កើតថ្មីក្នុងការអភិវឌ្ឍតំបន់ជនបទកុំឱ្យមានគម្លាតខុសគ្នាខ្លាំងរវាង ទីក្រុង និងជនបទ។		
មេរៀនទី៣ : បន្ទុះប្រជាជនក្រុងនៅប្រទេសអភិវឌ្ឍ ១- បន្ទុះទីក្រុងខ្លាំងក្លាណាស់នៅប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ ២- ផលវិបាកដែលពិបាកជម្នះ	**វិជ្ជាសម្បទា** - ពន្យល់ពីមូលហេតុនៃបន្ទុះទីក្រុងខ្លាំងក្លាណាស់នៅប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍនិងផលវិបាក។ **បំណិនសម្បទា** - វិភាគពីមូលហេតុដែលបណ្តាឱ្យមានបន្ទុះទីក្រុងខ្លាំងក្លាណាស់នៅប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ និងផលវិបាកដែល ពិបាកជម្នះ។ **ចរិយាសម្បទា** - ស្វែងរកវិធានការទប់ស្កាត់ការធ្វើចំណាកជនបទរបស់ប្រជាជន។	៤ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី៤ : ទីក្រុងក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ ១- ទីក្រុងដែលមានភាពផ្ទុយគ្នាខ្លាំង ២- ទីក្រុងដែលមានល្បឿនពីរ ៣- ទីក្រុងរីកធំហួសខ្នាត ៤- ចំណោលស្រុកស្រែនិងមូលហេតុ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីទីក្រុងដែលមានភាពផ្ទុយគ្នាខ្លាំង **បំណិនសម្បទា** - វិភាគបានពីទីក្រុងដែលមានល្បឿនពីរគឺទីក្រុងរីកធំហួសខ្នាត និងចំណោលស្រុកស្រែនិងមូលហេតុ។ **ចរិយាសម្បទា** - ស្វែងរកវិធានការដើម្បីដោះស្រាយ និងទប់ស្កាត់ការរីកទំហំទីក្រុង និងធ្វើចំណាកជនបទរបស់ប្រជាជន។	៤ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី៥ : ការប្រជែងខាងវិស័យនគរូនីយកម្ម ១- ផលប្រយោជន៍នៃនគរូបនីយកម្ម ២- បញ្ហានគរូបនីយកម្ម ក- កំណើនភាពក្រីក្រក្នុងក្រុង ខ- ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសេវាសាធារណៈមិនគ្រប់គ្រាន់ គ- បញ្ហាបរិស្ថាន ៣- ដំណោះស្រាយ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីផលប្រយោជន៍ បញ្ហានគរូបនីយកម្ម។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីកំណើនភាពក្រីក្រ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសេវាសាធារណៈមិនគ្រប់គ្រាន់បញ្ហាបរិស្ថាន និងដំណោះ ស្រាយក្នុងទីក្រុង។ **ចរិយាសម្បទា** - ស្វែងរកវិធានការដើម្បីដោះស្រាយ និងទប់ស្កាត់ការរីកទំហំទីក្រុង ។	៤ម៉	៣ម៉

ជំពូកទី៧ ៖ គ្រោះធម្មជាតិនៅប្រទេសកម្ពុជា		(៩ម៉)	(៥ម៉)
មេរៀនទី១ : ទឹកជំនន់និងខ្យល់ព្យុះ ១- ទឹកជំនន់ ក- ទឹកជំនន់ជាអ្វី ខ- ប្រភេទទឹកជំនន់ គ- បញ្ហាគ្រោះមហន្តរាយ ឃ- ផលប៉ះពាល់នៃគ្រោះមហន្តរាយ ង- ដំបូន្មានឱ្យរួចផុតពីគ្រោះទឹកជំនន់ ២- ខ្យល់ព្យុះ ក- ខ្យល់ព្យុះជាអ្វី ? ខ- ផលប៉ះពាល់នៃខ្យល់ព្យុះ គ- របៀបកាត់បន្ថយគ្រោះទឹកជំនន់ និងខ្យល់ព្យុះ និងផលប៉ាពាល់នៅពេលអនាគត	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីគ្រោះទឹកជំនន់ ខ្យល់ព្យុះផលប៉ះពាល់ និងវិធីកាត់បន្ថយ គ្រោះទឹកជំនន់និងខ្យល់ព្យុះ និងផលប៉ាពាល់ នៅពេលអនាគត។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់បានពីការត្រៀមបង្ការគ្រោះទឹកជំនន់ខ្យល់ព្យុះព្រមទាំងបង្ហាញឱ្យឃើញពីប្រភេទទឹកជំនន់ខ្យល់ព្យុះនិង ផលប៉ះពាល់ ។ **ចរិយាសម្បទា** - ចូលរួមក្នុងការស្វែងរកវិធីកាត់បន្ថយគ្រោះទឹកជំនន់ និងខ្យល់ព្យុះនិងផលប៉ះពាល់នៅពេលអនាគត។	៥ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី២ : គ្រោះរាំងស្ងួត ១- គ្រោះរាំងស្ងួត ២- ប្រភេទ គ្រោះរាំងស្ងួត ៣- មូលហេតុនៃគ្រោះរាំងស្ងួត ៤- ផលប៉ះពាល់នៃគ្រោះរាំងស្ងួត ៥- វិធានការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់គ្រោះរាំងស្ងួត	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីគ្រោះរាំងស្ងួតនិងប្រភេទគ្រោះរាំងស្ងួតផលប៉ះពាល់និងវិធីកាត់បន្ថយគ្រោះរាំងស្ងួតនិងផលប៉ះពាល់នៅពេលអនាគត។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់បានពីមូលហេតុដែលបណ្ដាលឱ្យមានគ្រោះរាំងស្ងួត និងផលប៉ះពាល់។ **ចរិយាសម្បទា** - ចូលរួមក្នុងការស្វែងរកវិធីកាត់បន្ថយគ្រោះរាំងស្ងួតនិងផលប៉ះពាល់នៅពេលអនាគត។	៤ម៉	២ម៉

សម្គាល់ ៖

- ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រសង្គមៈក្នុងមួយឆ្នាំសិក្សាបង្រៀន១០៥ម៉ោង។ ដូច្នេះគ្រូត្រូវបង្រៀនទៅតាមការបែងចែកម៉ោងសិក្សាដែលបានកំណត់នៅក្នុងមេរៀន នីមួយៗ។
- ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រៈក្នុងមួយឆ្នាំសិក្សាបង្រៀន៧០ម៉ោង។ ដូច្នេះគ្រូត្រូវបង្រៀនទៅតាមការបែងចែកម៉ោងសិក្សា ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមេរៀន នីមួយៗ។

៧.២- កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតថ្នាក់ទី១១

ថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រសង្គម១០៥ម៉ោង (១ឆ្នាំ/៣៥សប្តាហ៍) (១សប្តាហ៍/៣ម៉)

ថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រ ៧០ម៉ោង (១ឆ្នាំ/៣៥សប្តាហ៍) (១សប្តាហ៍/២ម៉)

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលរំពឹងទុក	ម៉ោង	
		វិ.សង្គម	វិ.សាស្ត្រ
ជំពូក១ : មនុស្ស រៀបចំដែនដី		(១៨ម៉)	១២ម៉
មេរៀនទី១ : មនុស្សជម្នះរបាំរូប ហើយរៀបចំដែនដី ១- របាំងភ្នំ ២- របាំងដីគោក ៣- របាំងទឹក ៤- ការពង្វាតយកលំហអាកាស	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីការរៀបចំដែនដីនិងជម្នះរបាំងធម្មជាតិ (របាំងភ្នំរបាំងដីគោក របាំងទឹក) របស់មនុស្ស។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញឱ្យឃើញពីភាពចាំបាច់នៃបច្ចេកវិទ្យាដែលមនុស្សអាចជម្នះបាននូវរបាំងធម្មជាតិ និងពង្វាតយកលំហអាកាស - កំណត់បាននូវអ្វីដែលជារបាំងរូបនិងវិធីក្នុងការជម្នះនៅប្រទេសកម្ពុជា។ **ចរិយាសម្បទា** - អភិវឌ្ឍន៍សង្គមតាមរយៈការដកស្រង់យកបទពិសោធល្អៗនិងសមស្របក្នុងការជម្នះរបាំងរូបទៅស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៅកម្ពុជា។	៦ម៉	៤ម៉
មេរៀនទី២ : សកម្មភាពមនុស្ស និងកសិកម្ម ១- ភូមិសាស្ត្រនៃដីដាំដុះ ២- តម្រូវការពង្រីកផ្ទៃដីដាំដុះ ៣- តម្រូវការបង្កើនទិន្នផល ៤- បដិវត្តន៍កសិកម្ម ក- បដិវត្តន៍ស ខ- បដិវត្តន៍បៃតង គ- បដិវត្តន៍ក្រហម ៥- ផលិតផលមិនគ្រប់គ្រាន់	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីភូមិសាស្ត្រនៃដីដាំដុះ និង តម្រូវការពង្រីកផ្ទៃដីដាំដុះ តម្រូវការបង្កើនទិន្នផល - ពណ៌នាបានពីបដិវត្តន៍កសិកម្ម (បដិវត្ត ស បៃតង និងក្រហម)។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីផលិតផលមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ប្រជាជននៅលើពិភពលោក - វិភាគបានត្រឹមត្រូវពីមូលហេតុនៃការពង្រីកផ្ទៃដីដាំដុះនិងតម្រូវការបង្កើនទិន្នផលកសិកម្ម	៦ម៉	៤ម៉

	- ប្រៀបធៀបបានពីបដិវត្តកសិកម្មជាមួយនឹងកសិកម្មប្រទេសកម្ពុជា។ **ចរិយាសម្បទា** - បណ្ដុះស្មារតីបង្កើតគំនិតថ្មីៗដើម្បីពង្រីកផ្ទៃដីដាំដុះនិងការបង្កើនទិន្នផល និងអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មដើម្បីលើស្ទួយសេដ្ឋកិច្ចជាតិ		
មេរៀនទី៣ : ការពង្រាតដីថ្មី ១- ការពង្រាតវាលភក់ ២- ដីដណ្ដើមបានដទៃទៀត	**វិជ្ជាសម្បទា** - ពណ៌នាបានពីរបៀបពង្រាតដីថ្មី (វាលភក់) និងការដណ្ដើមយកដីផ្សេងទៀត។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់បានពីបច្ចេកទេសក្នុងការពង្រាតដីថ្មី (ការពង្រាតវាលភក់និងដីដណ្ដើមបានដទៃទៀត)។ - ស្វែងរកដំណោះស្រាយដើម្បីពង្រាតដីថ្មីសម្រាប់បម្រើសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច។ **ចរិយាសម្បទា** - ជួយពង្រីកសមត្ថភាពយល់ដឹងក្នុងសង្គមក្នុងការស្វែងរកដំណោះស្រាយប្រើប្រាស់ដីឱ្យបានសមស្របលើសកម្មភាពពង្រាតដីថ្មី	៦ម៉	៤ម៉
ជំពូក២ ៖ មនុស្សបំផ្លាញធនធានធម្មជាតិ		(២០ម៉)	១៤ម៉
មេរៀនទី១ : ការបាត់បង់និងកិច្ចការពារព្រៃឈើ ១- តួនាទីចម្បងនៃព្រៃឈើ ២- ភ្លើងឆេះព្រៃ ៣- ការកាប់ព្រៃឈើ ៤- ផលប៉ះពាល់ដល់អាកាសធាតុដោយសារការកាប់ព្រៃឈើ ៥- ការត្រួតពិនិត្យអាជីវកម្មព្រៃឈើ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីតួនាទីចម្បង ភ្លើងឆេះព្រៃ ការកាប់ព្រៃឈើ និងការបាត់បង់ និងកិច្ចការពារព្រៃឈើ។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញបានច្បាស់លាស់ពីមូលហេតុនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើជាលក្ខណៈទូទៅ - កំណត់បានពីផលប៉ះពាល់ដល់អាកាសធាតុដោយសារការកាប់ព្រៃឈើនិងការត្រួតពិនិត្យអាជីវកម្មព្រៃឈើ។ **ចរិយាសម្បទា** - មានគំនិតស្រឡាញ់ការពារនិងថែរក្សាបរិស្ថានធម្មជាតិនិងបង្កើតឱ្យមានគម្របបៃតង។	៦ម៉	៤ម៉
មេរៀនទី២ : តំហាយគុណភាពដី	**វិជ្ជាសម្បទា**	៤ម៉	៣ម៉

១- ដី ក- និយមន័យ ខ- សារប្រយោជន៍របស់ដី គ- គុណភាពដី ២- តំហាយគុណភាពដី ក- កត្តាធម្មជាតិ ខ- កត្តាមនុស្ស ៣- វិធីការពារតំហាយគុណភាពដី	- ពិពណ៌នាអំពីដី គុណភាព និងសារប្រយោជន៍របស់ដី - រៀបរាប់បានពីតំហាយគុណភាពដី (សកម្មភាពមនុស្ស និងធម្មជាតិ)។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់បានពីតំហាយ គុណភាពដី និងរិះរកវិធី ដើម្បីកាត់បន្ថយសំណឹកដី - វិភាគបានច្បាស់ពីហេតុផលនៃតំហាយគុណភាពដីដែលបណ្តាលមកពីកត្តាមនុស្ស និងធម្មជាតិ។ **ចរិយាសម្បទា** - មានគំនិតសហការស្វែងរកវិធីការពារនិងការពារតំហាយគុណភាពដី - ស្វែងរកមធ្យោបាយបង្កើនគុណភាពដីដែលមិនប៉ះពាល់ដល់គុណភាពដំណាំ សុខភាពមនុស្ស និងបរិស្ថាន។		
មេរៀនទី៣ : វាលលំហានីយកម្ម ១- មូលហេតុដែលនាំឱ្យកើតវាលលំហ ២- ជីវភាពប្រជាជននៅក្នុងវាលលំហ ក- ជីវភាពបែបប្រពៃណី ខ- ជីវភាពបែបទំនើប ៣- វាលលំហានីយកម្ម ក- និយមន័យ ខ- ឥទ្ធិពលនៃវាលលំហានីយកម្ម គ- មធ្យោបាយប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងវាលលំហានីយកម្ម	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីវាលលំហានីយកម្ម (ឥទ្ធិពលនៃវាលលំហានីយកម្ម និងមធ្យោបាយប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងវាលលំហានីយកម្ម) - ពណ៌នាពីជីវភាពប្រជាជនតំបន់វាលលំហ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីមូលហេតុដែលនាំឱ្យកើតវាលលំហ និងជីវភាពប្រជាជនក្នុងវាលលំហ (ជីវភាពបែបប្រពៃណីនិងជីវភាពបែបទំនើប)។ **ចរិយាសម្បទា** - ចូលរួមរិះរកមធ្យោបាយប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងវាលលំហានីយកម្ម។	៤ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី៤ ៖ ការផុតពូជសត្វនិងរុក្ខជាតិ ១- ចំនួនប្រភេទរុក្ខជាតិនិងសត្វ ២- ការបាត់បង់ប្រភេទរុក្ខជាតិនិងសត្វ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីចំនួនប្រភេទរុក្ខជាតិ សត្វ និងការបាត់បង់ប្រភេទរុក្ខជាតិ សត្វ ដោយកត្តាធម្មជាតិ និងកត្តាមនុស្ស។ **បំណិនសម្បទា**	៦ម៉	៤ម៉

ក- កត្តាធម្មជាតិ ខ- កត្តាមនុស្ស ៣- មនុស្ស និងបរិស្ថាន	- កំណត់បានពីទំនាក់ទំនងសកម្មភាពមនុស្ស និងបរិស្ថានធម្មជាតិ - វិភាគបានច្បាស់លាស់ពីមូលហេតុដែលនាំឱ្យផុតពូជនឹងឈានទៅផុតពូជនៃសត្វ និងរុក្ខជាតិ។ **ចរិយាសម្បទា** - បណ្ដុះស្មារតីអភិរក្សធនធានធម្មជាតិជាពិសេសប្រភេទរុក្ខជាតិនិងពូជសត្វកម្រ។		
ជំពូក៣ ៖ សកម្មភាពសមុទ្រ		(១៦ម៉)	១០ម៉
មេរៀនទី១ : សមុទ្រជាធនធានធម្មជាតិមួយ ១- ការនេសាទ ក- តំបន់នេសាទ ខ- ការវិវត្តបច្ចេកទេសនេសាទ គ- ប្រភេទនេសាទ ២- អាជីវកម្មធនធានរ៉ែក្នុងសមុទ្រ ក- ប្រេងកាត ខ- ធនធានរ៉ែដទៃទៀត	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីសកម្មភាពនេសាទ ប្រេងកាត និងធនធានរ៉ែផ្សេងៗទៀត (តំបន់ការវិវត្តបច្ចេកទេស និងប្រភេទអាជីវកម្ម)។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់បានពីទីតាំងធ្វើអាជីវកម្មធនធានរ៉ែក្នុងសមុទ្រ (ប្រេងកាត និងធនធានរ៉ែដទៃទៀត) ដែលមាននៅក្នុងប្រទេស - ជ្រើសរើសឧបករណ៍នេសាទស្របច្បាប់ និងទាញយកផលប្រេងកាតឱ្យបានសមស្របដែលមិនប៉ះពាល់ដល់ធនធានធម្មជាតិ និងបរិស្ថាន។ **ចរិយាសម្បទា** - មានគំនិតការពារធនធានសមុទ្រ និងការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នេសាទឱ្យបានត្រឹមត្រូវក្នុងការធ្វើអាជីវកម្ម។	៦ម៉	៤ម៉
មេរៀនទី២ : សកម្មភាពតំបន់មាត់សមុទ្រ ១- សកម្មភាពកសិកម្ម ក- ស្រែបង្គា ខ- ស្រែអំបិល ២- សកម្មភាពឧស្សាហកម្ម ក- កម្រងកោះជប៉ុន ខ- ប្រទេសឧស្សាហកម្មលូតលាស់ ខ្លាំង ៣- សកម្មភាពទេសចរណ៍ ក- ឆ្នេរជាកន្លែងទាក់ទាញ	**វិជ្ជាសម្បទា** - ពណ៌នាពីតំបន់មាត់សមុទ្រនិងសកម្មភាពកសិកម្ម (ស្រែបង្គា និងស្រែអំបិល) - រៀបរាប់ពីសកម្មភាពឧស្សាហកម្មជាគម្រូនៃតំបន់មាត់សមុទ្រនៃប្រទេសជប៉ុន (កម្រងកោះជប៉ុន និងប្រទេសឧស្សាហកម្មលូតលាស់ខ្លាំង) និងទេសចរណ៍។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញឱ្យឃើញពីសកម្មភាពទេសចរណ៍ (ឆ្នេរជាកន្លែងទាក់ទាញទេសចរ តំបន់ទេសចរណ៍ឆ្នេរធំៗក្នុងពិភពលោក	៥ម៉	៣ម៉

ទេសចរ ខ- តំបន់ទេសចរឆ្នេរធំៗនៅក្នុងពិភពលោក គ- តំបន់ទេសចរឆ្នេរផ្សេងៗទៀត	និងតំបន់ទេសចរណ៍ឆ្នេរផ្សេងៗទៀត) - ប្រៀបធៀបសកម្មភាពតំបន់មាត់សមុទ្រ - លើសកលលោក ជាមួយសកម្មភាពតំបន់ - មាត់សមុទ្រនៃប្រទេសកម្ពុជា។ **ចរិយាសម្បទា** - ដកស្រង់បានបទសោធល្អៗបង្កើតគំនិតច្នៃប្រឌិតដើម្បីអភិរក្សអភិវឌ្ឍតំបន់មាត់សមុទ្រប្រទេសខ្លួនឱ្យមានសក្តានុពលសេដ្ឋកិច្ចខ្លាំង។		
មេរៀនទី៣ : បញ្ហាសមុទ្រ ១- គ្រោះថ្នាក់បណ្តាលមកពីការនេសាទ ក- សកម្មភាពមនុស្ស ខ- ផលប៉ះពាល់នៃបាតុភូតធម្មជាតិ (បាតុភូតអែលនីញ៉ូ) គ- ផលប៉ះពាល់នៃការនេសាទហួសប្រមាណ ២- គ្រោះថ្នាក់បណ្តាលមកពីកង្វក់បរិស្ថាន ក- កង្វក់នៅលើឆ្នេរ ខ. កង្វក់នៅក្នុងលំហសមុទ្រ	**វិជ្ជាសម្បទា** - ពណ៌នាបានពីសកម្មភាពមនុស្ស និងធម្មជាតិដែលជះឥទ្ធិពលទៅលើផលនេសាទ - ពន្យល់បានពីគ្រោះថ្នាក់បណ្តាលមកពីការនេសាទនិងសកម្មភាពផ្សេងៗរបស់មនុស្សនិងផលប៉ះពាល់ដែលបណ្តាលមកពី - បាតុភូតធម្មជាតិ(បាតុភូតអែលនីញ៉ូ)។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់បានពីគ្រោះថ្នាក់បណ្តាលមកពីការនេសាទហួស ប្រមាណរបស់មនុស្ស ផលប៉ះពាល់នៃបាតុភូតធម្មជាតិ (បាតុភូតអែលនីញ៉ូ) និងផលប៉ះពាល់នៃការនេសាទ ហួសប្រមាណ - បង្ហាញពីគ្រោះថ្នាក់បណ្តាលមកពីកង្វក់បរិស្ថាន (កង្វក់នៅលើឆ្នេរ និងកង្វក់នៅក្នុងលំហសមុទ្រ) - ស្វែងយល់ពីបញ្ហាសមុទ្រដែលកើតមាននៅប្រទេសកម្ពុជា។ **ចរិយាសម្បទា** - កែប្រែទម្លាប់ក្នុងការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នេសាទដែលប៉ះពាល់ដល់ធនធានត្រី និងដើម្បីបញ្ចៀសកុំឱ្យមានបញ្ហាសមុទ្រកើតឡើង។	៥ម៉	៣ម៉

ជំពូក៤ ៖ កង្វក់ និងការត្រួតពិនិត្យ		(១៦ម៉)	១២ម៉
មេរៀនទី១ : កង្វក់បរិយាកាស ១- កំណើនប្រជាជន ២- ស្ថានភាពបរិយាកាស ៣- ប្រភពនៃកង្វក់អាកាស ៤- ផលអាក្រក់នៃកង្វក់អាកាស ៥- អព្ទដែលទាក់ទងនឹងអគ្គិភ័យ ៦- ការត្រួតពិនិត្រកង្វក់អាកាស	**វិជ្ជាសម្បទា** - ពន្យល់ពីទំនាក់ទំនងរវាងកំណើនប្រជាជន និងបញ្ហាកង្វក់បរិយាកាស - រៀបរាប់ពីមូលហេតុដែលនាំឱ្យកង្វក់បរិយាកាស រួមមាន កំណើនប្រជាជន ស្ថានភាពបរិយាកាសប្រភពនិង ផលអាក្រក់នៃកង្វក់អាកាស និងការត្រួតពិនិត្យកង្វក់អាកាស។ **បំណិនសម្បទា** - វិភាគបានពីទំនាក់ទំនងរវាងកំណើន ប្រជាជន និងវិធានការទប់ស្កាត់ កង្វក់បរិស្ថាន។ **ចរិយាសម្បទា** - ចូលរួមចំណែកក្នុងការ ការពារបរិស្ថាន។	៤ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី២ : កង្វក់ទឹក ១- ទឹកជាប្រភពនៃជីវិត ២- ប្រភពនៃកង្វក់ទឹក ៣- ផលអាក្រក់នៃកង្វក់ទឹក ៤- ការត្រួតពិនិត្យនៃកង្វក់ទឹក	**វិជ្ជាសម្បទា** - ពណ៌នាពីសារៈសំខាន់នៃទឹកតាមវិស័យ និងផលប៉ះពាល់នៃកង្វក់ទឹកនិង ការត្រួតពិនិត្យ។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញថាទឹកជាគឺជាធនធានធម្មជាតិ ដែលមនុស្សមិនអាចខ្វះបាន - បកស្រាយពីវិធានការរក្សាគុណភាពទឹក ដោយបញ្ចៀសបញ្ហាកង្វក់ទឹក។ **ចរិយាសម្បទា** - ចូលរួមការពារ និងថែរក្សាធនធានទឹក។	៤ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី៣ : ការរំខានដោយសំឡេង ១- លក្ខណៈទូទៅ ២- ប្រភពរំខានដោយសំឡេង ៣- របៀបវាស់ការរំខានដោយ សំឡេង ៤- ផលអាក្រក់នៃការរំខានដោយ សំឡេង ៥- កិច្ចការពារការរំខានដោយ សំឡេង	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីលក្ខណៈទូទៅនៃសំឡេង និងការរំខានដោយសំឡេង និងការវាស់សំឡេង។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីវិធី និងរបៀបវាស់កម្រិតនៃ ការរំខានដោយសំឡេងនិងផលអាក្រក់នៃ ការរំខានដោយសំឡេង។ **ចរិយាសម្បទា** - កែប្រែទំលាប់ក្នុងការរស់នៅកុំឱ្យប៉ះពាល់ ដល់អ្នកដទៃក្នុងការរំខានដោយសំឡេង។	៤ម៉	៣ម៉

មេរៀនទី៤ : សំរាម ១- លក្ខណៈទូទៅ ២- ប្រភពសំរាម ៣- ផលអាក្រក់នៃសំរាម ៤- វិធានការគ្រប់គ្រងសំរាម	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីលក្ខណៈទូទៅ ប្រភពសំរាម ផលអាក្រក់ និងវិធានការគ្រប់គ្រងសំរាម។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីផលអាក្រក់នៃការទុកដាក់សំរាមមិនបានត្រឹមត្រូវ។ **ចរិយាសម្បទា** - មានទំលាប់ល្អក្នុងការទុកដាក់សំរាម និងចេះបែងចែកប្រភេទសំរាមបានត្រឹមត្រូវ។	៤ម៉	៣ម៉
ជំពូក៥ ៖ ភាពចំណុះគ្នានៃសេដ្ឋកិច្ច		**(១៧ម៉)**	**១២ម៉**
មេរៀនទី១ : ពិភាវូបនីយកម្ម (Modernization)នៃបណ្តូរ ១- បណ្តូរទំនិញនិងសេវាមានលក្ខណៈជាសកល ២- កត្តាពិភាវូបនីយកម្មនៃបណ្តូរ ៣- បដិវត្តដំណឹកជញ្ជូន ៤- ពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកមានលក្ខណៈជាពហុប៉ូល	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់បានពីវិធីទំនើបក្នុងការផ្លោះប្តូរទំនិញ - ពណ៌នាពីបដិវត្តដំណឹកជញ្ជូនដែលធ្វើឱ្យបណ្តូរទំនិញនិងសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មមានទ្រង់ទ្រាយកាន់តែរីកធំឡើងៗក្នុងក្របខណ្ឌពិភពលោក។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីបណ្តូរទំនិញ សេវាមានលក្ខណៈជាសកល កត្តាពិភាវូបនីយកម្មនៃបណ្តូរ បដិវត្តដំនឹកជញ្ជូនពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកមានលក្ខណៈជាពហុប៉ូល - ប្រៀបធៀបសកម្មភាពបណ្តូរទំនិញ និងពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកជាមួយកម្ពុជា - ប្រៀបធៀបបានពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មពីសម័យបុរាណ និងបច្ចុប្បន្ន។ **ចរិយាសម្បទា** - មានគំនិតចូលរួមក្នុងសកម្មភាពផលិតដើម្បីជំរុញការនាំចេញ និងកាត់បន្ថយការនាំចូល។	៥ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី២ : ភ្លចទំនិញ ១- រចនាសម្ព័ន្ធលំហពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ២- ពាណិជ្ជកម្មធញ្ញជាតិ ៣- ភ្លចរូបធាតុដើមឆ្ពោះទៅទ្វីបអឺរ៉ុប និងជប៉ុន	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីរចនាសម្ព័ន្ធលំហពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកនិងពាណិជ្ជកម្មធញ្ញជាតិ។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីភ្លចរូបធាតុដើមនិងភ្លចផលិតផលសម្រេច ឆ្ពោះទៅទ្វីបអឺរ៉ុប ជប៉ុន និង បណ្តូរ	៤ម៉	៣ម៉

៤- បណ្តូរផលិតផលថាមពល ៥- ឥទ្ធិពលភ្លុចផលិតផលសម្រេច ក- ប្រទេសឧស្សាហកម្ម មូលធននិយម ត្រួតត្រាទីផ្សារ ខ- ដៃគូរពាណិជ្ជកម្ម គ- វិសមភាពនៃបណ្តូរផលិតផលសម្រេច	ផលិតផលថាមពលដោយផ្សារភ្ជាប់ភាពជាក់ស្តែងនៅប្រទេសកម្ពុជា។ **ចរិយាសម្បទា** - មានគំនិតជំរុញ និងពង្រីកភ្លុចទំនិញនៅកម្ពុជាជាមួយបណ្តាប្រទេសដែលជាទីផ្សារលើពិភពលោក។		
មេរៀនទី៣ : ភ្លុចព័ត៌មាននិងមូលធន ១- ពត័មាន ៖ អំណាច និងក្រយាតំណាំងសេដ្ឋកិច្ច ២- ភ្លុចមូលធនជាចរន្តនៃសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ៣- លុយមានលក្ខណៈអន្តរជាតិ ៤- ចំណុចសំខាន់នៃចរន្តហិរញ្ញវត្ថុ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីអំណាចនៃពត័មាន និងក្រយាតំណាំងសេដ្ឋកិច្ច - ពណ៌នាបានពីភ្លុចមូលធន និងលុយមានចរន្តសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ដែលមានលក្ខណៈជាអន្តរជាតិ។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីភ្លុចមូលធនជាចរន្តនៃសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក លុយមានលក្ខណៈអន្តរជាតិ និងចំណុចសំខាន់នៃចរន្តហិរញ្ញវត្ថុ។ - ប្រៀបធៀបពីភ្លុចព័ត៌មាន ភ្លុចមូលធន និងលុយនៅកម្ពុជា។ **ចរិយាសម្បទា** - មានគំនិតអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពលើភ្លុចព័ត៌មាន និងមូលធនដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងទូលំទូលាយ និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច។	៤ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី៤: បម្លាស់លំនៅអន្តរជាតិ និងភ្លុចទេសចរណ៍ ១- ចលនាប្រជាជនមិនស្មើគ្នាមួយ ២- កំណើននៃបម្លាស់លំនៅអន្តរជាតិ ៣- ភ្លុចទេសចរណ៍អន្តរជាតិ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីកំណើនបម្លាស់លំនៅអន្តរជាតិ និងភ្លុចទេសចរអន្តរជាតិនិងសកម្មភាពទេសចរណ៍អន្តរជាតិ។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីចលនាប្រជាជនមិនស្មើគ្នាមួយ កំណើននៃបម្លាស់លំនៅអន្តរជាតិនិងភ្លុចទេសចរណ៍អន្តរជាតិ - ប្រៀបធៀបបានពីបម្លាស់លំនៅ នៅកម្ពុជា។ **ចរិយាសម្បទា** - មានគំនិតបង្កើនសក្តានុពលទេសចរណ៍	៤ម៉	៣ម៉

	នៅកម្ពុជាជំរុញក្តួចទេសចរនិង ភាពទាក់ទាញ។		
ជំពូក៦ ៖ ប្រព័ន្ធពិភពលោកមួយអភិវឌ្ឍមិនស្មើគ្នា		(១៨ម៉)	១០ម៉
មេរៀនទី១ : ប្រព័ន្ធពិភពលោកដែលត្រូវរៀបចំឡើងវិញ ១- ប្រទេសលោកខាងជើង ២- ប្រទេសលោកខាងត្បូង	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីការកំណត់ប្រទេស លោកខាងជើង និងលោកខាងត្បូង។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីប្រព័ន្ធពិភពលោកមួយអភិវឌ្ឍមិនស្មើគ្នា (លោកខាងជើងនិងលោកខាងត្បូង)។ - កំណត់ទីតាំងប្រទេសកម្ពុជាជាមួយប្រទេសលោកទាំងពីរ។ **ចរិយាសម្បទា** - មានគំនិតអភិវឌ្ឍមាតុប្រទេសឱ្យស្ថិតក្នុងលំដាប់ប្រទេសអភិវឌ្ឍ។	៦ម៉	៤ម៉
មេរៀនទី២ : ការអភិវឌ្ឍមួយមិនស្មើខុសគ្នាខ្លាំង ១- លោកខាងជើងសង្កត់គេឯង លោកខាងត្បូងត្រូវគេគ្របសង្កត់ ២- ការពឹងពាក់គ្នាទៅវិញទៅមក និងសាមគ្គីភាព	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីសកម្មភាពលោកខាងជើងសង្កត់គេឯង និងលោកខាងត្បូងត្រូវគេគ្របសង្កត់ ការពឹងពាក់គ្នាទៅវិញទៅមក និងសាមគ្គីភាព។ **បំណិនសម្បទា** - វិភាគពីស្ថានភាពអភិវឌ្ឍនៅកម្ពុជា និងទំនាក់ទំនងពិភពលោក។ **ចរិយាសម្បទា** - មានសុទិដ្ឋិនិយមក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសដោយមានទំនាក់ទំនងសាមគ្គីជាតិ និងអន្តរជាតិល្អប្រសើរ។	៦ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី៣ : សូចនាករនៃការអភិវឌ្ឍ ១- ផាសុកភាពនិងទុគ៌តភាព ២- បញ្ញត្តិនានានៃ លោកខាងជើង និងលោកខាងត្បូង (តតិយលោក) ៣- សូចនាករវាស់វែងតាម GNP GDP និង HDI ៤- ឧស្សាហូបនីយកម្មមិនស្មើជា	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីបញ្ញត្តិ លោកខាងជើង និងលោកខាងត្បូង (តតីយលោក) - ពណ៌នាបានពីកម្រិតនៃផាសុកភាព និងទុគ៌តភាព។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញ និងគណនាបានពីសូចនាកររបៀបនៃការវាស់វែងតាម ផលិតផលជាតិសរុប	៦ម៉	៣ម៉

រង្វាស់កម្រិតនៃការអភិវឌ្ឍ	(GNP) ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប(GDP) និងសន្ទស្សន៍នៃការអភិវឌ្ឍមនុស្ស (HDI) ដើម្បីវាយតម្លៃពីកម្រិតរីកចម្រើនរបស់ប្រទេស - កំណត់ពីឧស្សាហូបនីយកម្មមិនស្មើជារង្វាស់កម្រិតនៃការអភិវឌ្ឍ។ **ចរិយាសម្បទា** - មានឆន្ទៈចូលរួមក្នុងការលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅតាមរយៈការជំរុញ HDI និងវិស័យឧស្សាហកម្ម។		

សម្គាល់ ៖

- ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រសង្គមៈក្នុងមួយឆ្នាំសិក្សាបង្រៀន១០៥ម៉ោង។ ដូច្នេះគ្រូត្រូវបង្រៀនទៅតាមការបែងចែកម៉ោងសិក្សាដែលបានកំណត់នៅក្នុងមេរៀន នីមួយៗ។
- ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រៈក្នុងមួយឆ្នាំសិក្សាបង្រៀន៧០ម៉ោង។ ដូច្នេះគ្រូត្រូវបង្រៀនទៅតាមការបែងចែកម៉ោងសិក្សា ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមេរៀន នីមួយៗ។

៧.៣- កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតថ្នាក់ទី១២

ថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រសង្គម១០៥ម៉ោង (១ឆ្នាំ/៣៥សប្តាហ៍) (១សប្តាហ៍/៣ម៉)

ថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រ ៧០ម៉ោង (១ឆ្នាំ/៣៥សប្តាហ៍) (១សប្តាហ៍/២ម៉)

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលរំពឹងទុក	ម៉ោង	
		វិ.សង្គម	វិ.សាស្ត្រ
ជំពូក១ ៖ ធម្មជាតិកម្ពុជា		(២២ម៉)	១៥ម៉
មេរៀនទី១ : សណ្ឋានដីកម្ពុជា ១- លក្ខណៈទូទៅនៃសណ្ឋានដី ២- តំបន់សណ្ឋានដី និងសារៈសំខាន់ ក- តំបន់ទំនាបកណ្តាល ខ- តំបន់ខ្ពង់រាប និងភ្នំ គ- តំបន់ឆ្នេរសមុទ្រ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់បានច្បាស់ពីលក្ខណៈទូទៅនៃសណ្ឋានដីនិងការបែងចែកតំបន់ទៅតាមសណ្ឋានដី និងសារៈសំខាន់។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញឱ្យឃើញពីលក្ខណៈខុសប្លែកគ្នារវាងតំបន់ទំនាប កណ្តាល តំបន់ខ្ពង់រាប និងតំបន់ភ្នំ និងតំបន់មាត់សមុទ្រ - មានគំនិតច្នៃប្រឌិតក្នុងការទាញយកផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចទៅតាមលក្ខណៈសណ្ឋានដីតំបន់នីមួយៗ។ **ចរិយាសម្បទា** - មានមោទនភាពចំពោះភាពអនុគ្រោះពីធម្ម	៦ម៉	៤ម៉

	ជាតិនៃសណ្ឋានដីរបស់ប្រទេសកម្ពុជា - បណ្ដុះស្មារតីស្នេហាប្រទេសជាតិកាន់តែជ្រាលជ្រៅនិងការពារមាតុភូមិឱ្យបានគង់វង្ស។		
មេរៀនទី២ : អាកាសធាតុកម្ពុជា ១- លក្ខណៈទូទៅនៃអាកាសធាតុ ២- សីតុណ្ហភាព ៣- របបខ្យល់ ៤- របបទឹកភ្លៀង ៥- សំណើម	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីលក្ខណៈទូទៅនៃអាកាសធាតុ សីតុណ្ហភាព របបខ្យល់ របបទឹកភ្លៀង និងសំណើម។ **បំណិនសម្បទា** - ផ្សារភ្ជាប់ជីវភាពរស់នៅនិងការងារទៅតាមស្ថានភាពអាកាសធាតុជាក់ស្ដែងប្រកបដោយភាពចុះច្នៃប្រឌិតខ្ពស់ - ប្រៀបធៀបបានពីអាកាសធាតុ នៅប្រទេសកម្ពុជា និងបណ្ដាប្រទេសណាមួយនៅក្នុងតំបន់។ **ចរិយាសម្បទា** - មានមោទនភាពចំពោះភាពអនុគ្រោះពីធម្មជាតិនៃលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុ ។	៤ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី៣ : ប្រព័ន្ធផ្លូវទឹកកម្ពុជា ១- ប្រព័ន្ធទន្លេមេគង្គ ២- ប្រព័ន្ធទន្លេសាប ៣- ប្រព័ន្ធផ្លូវទឹកតាមឆ្នេរសមុទ្រ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីប្រព័ន្ធផ្លូវទឹកកម្ពុជាសំខាន់ៗដូចជា ប្រព័ន្ធទន្លេមេគង្គ ប្រព័ន្ធទន្លេសាប និងប្រព័ន្ធផ្លូវទឹកតាមឆ្នេរសមុទ្រ។ **បំណិនសម្បទា** - ទាញយកផលប្រយោជន៍មកប្រើប្រាស់ក្នុងជីវភាពរស់នៅ និងសេដ្ឋកិច្ចជាតិទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្ដែងនៃផ្លូវទឹកប្រកបដោយភាពចុះច្នៃប្រឌិតខ្ពស់ - ប្រៀបធៀបបានពីផ្លូវទឹកនៅប្រទេសកម្ពុជា និងបណ្ដាប្រទេសណាមួយនៅក្នុងតំបន់។ **ចរិយាសម្បទា** - មានមោទនភាពចំពោះភាពអនុគ្រោះពីធម្មជាតិនៃផ្លូវទឹកនៅប្រទេសកម្ពុជា។	៦ម៉	៤ម៉
មេរៀនទី៤ : ធនធានធម្មជាតិប្រទេសកម្ពុជា ១- ព្រៃឈើ ២- រ៉ែ និងការធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីធនធានធម្មជាតិប្រទេសកម្ពុជាសំខាន់ៗ ដូចជាធនធានជលផល ព្រៃឈើ រ៉ែ និងការធ្វើអាជីវកម្ម	៦ម៉	៤ម៉

៣- ធនធានដី ៤- ធនធានជលផល	- ពិពណ៌នាអំពីដី គុណភាព និងសារប្រយោជន៍របស់ដី។ **បំណិនសម្បទា** - ទាញយកផលប្រយោជន៍មកប្រើប្រាស់ក្នុងជីវភាពរស់នៅ និងសេដ្ឋកិច្ចជាតិទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៃធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយភាពចុះ: ច្នៃប្រឌិតខ្ពស់ - ប្រៀបធៀបបានពីធនធានធម្មជាតិនៅ - ប្រទេសកម្ពុជានិងបណ្តាប្រទេសណាមួយនៅក្នុងតំបន់។ **ចរិយាសម្បទា** - មានមោទនភាពចំពោះភាពអនុគ្រោះពីធម្មជាតិនៅប្រទេសកម្ពុជា។		
ជំពូក២ ៖ លក្ខខណ្ឌសង្គមកម្ពុជា		(៨ម៉)	៦ម៉
មេរៀនទី១ : ស្ថានភាពប្រជាជនកម្ពុជា ១- ប្រវត្តិប្រជាសាស្ត្រ ២- របាយប្រជាជនតាមភេទ និងអាយុ ៣- ក្រុមមនុស្សងាយរងគ្រោះ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីស្ថានភាពប្រជាជនកម្ពុជា ប្រវត្តិប្រជាសាស្ត្រ របាយតាមភេទ និងអាយុ និងក្រុមមនុស្សងាយរងគ្រោះ។ **បំណិនសម្បទា** - បកស្រាយបានពីទម្រង់ប្រជាជនចាស់ ប្រជាជនក្មេងតាម រយៈពីរ៉ាមីតអាយុ - វិភាគបានពីផលវិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមានពីរបាយប្រជាជន តាមអាយុ និងតាមភេទ។ **ចរិយាសម្បទា** - មានឆន្ទៈចូលរួមចំណែកក្នុងការប្រមូល និងផ្តល់ព័ត៌មានពីប្រជាជន។	៤ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី២ : បម្លាស់លំនៅនៃប្រជាជនកម្ពុជា ១- សញ្ញាណនៃបម្លាស់ទី ២- បម្លាស់លំនៅនៅកម្ពុជា (ពីឆ្នាំ១៩៧៥ មកដល់បច្ចុប្បន្ន) ៣- មូលហេតុ និងផលប៉ះពាល់ពាល់នៃបម្លាស់លំនៅ	**វិជ្ជាសម្បទា** - សញ្ញាណនៃបម្លាស់ទីរបស់មនុស្ស - រៀបរាប់ពីប្រវត្តិបម្លាស់លំនៅ នៅកម្ពុជា។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីមូលហេតុ និងផលប៉ះពាល់នៃបម្លាស់លំនៅ - វិភាគបានពីផលវិបាកនៃចលនាបម្លាស់លំនៅ។	៤ម៉	៣ម៉

	ចរិយាសម្បទា - ធ្វើការសម្រេចចិត្តបានត្រឹមត្រូវដោយមិនធ្វើចំណាកស្រុកដោយប្រថុយប្រថាន។		
ជំពូក៣ ៖ អភិវឌ្ឍន៍ប្រជាជនមិនស្មើគ្នានៅប្រទេសកម្ពុជា		**(១២ម៉)**	**៦ម៉ោង**
មេរៀនទី១ : វិសមភាពចំពោះសុខភាព ១- តំបន់ជំងឺគ្រុនចាញ់ ២- តំបន់ជំងឺដង្កូវព្រូន ៣- ជំងឺកង្វះអាហារូបត្ថម្ភនៅតាមតំបន់	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់បានពីជំងឺសំខាន់ៗ (គ្រុនចាញ់ ដង្កូវព្រូន និងកង្វះអាហារូបត្ថម្ភ) ដែលទាក់ទងទៅនឹងតំបន់ភូមិសាស្ត្រនៅប្រទេសកម្ពុជា។ **បំណិនសម្បទា** - វិភាគបានពីមូលហេតុនិងកត្តាដែលជះឥទ្ធិពលគ្រុនចាញ់ ដង្កូវព្រូន និងកង្វះអាហារូបត្ថម្ភ។ **ចរិយាសម្បទា** - មានទម្លាប់រស់នៅស្អាតនិងមានទំនួលខុសត្រូវចំពោះសុខភាព និងការហូបចុក។	៤ម៉	២ម៉
មេរៀនទី២ : វិសមភាពចំពោះការអប់រំ ១- អក្ខរភាពនៅកម្ពុជា ២- អត្រាចូលរៀន និងអត្រាបោះបង់ការសិក្សា ៣- អតុល្យភាពភេទក្នុងការទទួលបានសេវាអប់រំ ៤- គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់បានពីស្ថានភាពនៃការអប់រំនៅកម្ពុជា (អត្រាអក្ខរភាព អត្រាចូលរៀន និងអត្រាបោះបង់ការសិក្សា អតុល្យភាពភេទក្នុងការទទួលបានសេវាអប់រំគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស)។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញឱ្យឃើញថាការអប់រំជាតម្រូវការចាំបាច់ក្នុងការអភិវឌ្ឍខ្លួនឯងនិងប្រទេសជាតិ។ **ចរិយាសម្បទា** - បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការរៀនសូត្រ ដើម្បីក្លាយខ្លួនទៅជាធនធានមនុស្សស្របតាមគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍជាតិ។	៤ម៉	២ម៉
មេរៀនទី៣ : វិសមភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់ និងការប្រើប្រាស់សេវាមូលដ្ឋាន ១- លទ្ធភាពប្រើប្រាស់សេវាសង្គម	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីវិសមភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់ និងការប្រើប្រាស់សេវាមូលដ្ឋាន (សង្គម ទឹក ថាមពល អនាម័យមូលដ្ឋាន)។	៤ម៉	២ម៉

២- លទ្ធភាពក្នុងបម្រើបម្រាស់ទឹក ៣- បម្រើបម្រាស់ និងការផ្គត់ផ្គង់ថាមពល ៤- អនាម័យមូលដ្ឋាន	**បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញឱ្យឃើញថាការប្រើប្រាស់ និងការផ្គត់ផ្គង់សេវាមូលដ្ឋានគឺជាការចាំបាច់សម្រាប់តំបន់ដែលខ្លួនរស់នៅ។ **ចរិយាសម្បទា** - មានឥរិយាបថល្អក្នុងការរស់នៅ និងការប្រើប្រាស់សេវាមូលដ្ឋាន។		
ជំពូក៤ ៖ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា		(៣០ម៉)	១៩ម៉
មេរៀនទី១ : កសិកម្មកម្ពុជា ១- ប្រភេទកសិករ ២- ប្រព័ន្ធផលិតកម្ម ៣- ទំនាក់ទំនងរវាងការដាំដុះ ការកាប់ព្រៃឈើនិងការនេសាទ	**វិជ្ជាសម្បទា** - ពណ៌នាពីកសិកម្មកម្ពុជា (ប្រភេទកសិករ ប្រព័ន្ធផលិតកម្មទំនាក់ទំនងរវាងការដាំដុះ ការកាប់ព្រៃឈើ និងការនេសាទ)។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីទំនាក់ទំនងរវាងការដាំដុះ ការកាប់ព្រៃឈើ និងការនេសាទ - ពន្យល់ពីសារៈសំខាន់នៃកសិកម្មចំពោះសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។ **ចរិយាសម្បទា** - មានស្មារតីការពារបរិស្ថានធម្មជាតិដើម្បីផលប្រយោជន៍រួម។	៦ម៉	៤ម៉
មេរៀនទី២ : ឧស្សាហកម្មកម្ពុជា ១- រចនាសម្ព័ន្ធសហគ្រាស ២- តួនាទីនៃឧស្សាហកម្មនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច ៣- ទីផ្សារផលិតផលឧស្សាហកម្ម	**វិជ្ជាសម្បទា** - ពណ៌នាពីរចនាសម្ព័ន្ធសហគ្រាស តួនាទីនៃឧស្សាហកម្មនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច និងការងារបច្ចេកទេសរបស់ក្រសួងឧស្សាហកម្ម **បំណិនសម្បទា** - បកស្រាយបានពីតួនាទីនៃឧស្សាហកម្មនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច ។ **ចរិយាសម្បទា** - បណ្ដុះគំនិតចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពឧស្សាហកម្ម	៦ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី៣ : គមនាគមន៍ និងដំណឹកជញ្ជូននៅកម្ពុជា ១- តួនាទីនៃគមនាគមន៍ និងដំណឹកជញ្ជូន ២- ប្រភេទនៃគមនាគមន៍ និង	**វិជ្ជាសម្បទា** - ពណ៌នាពីតួនាទី និងសារៈសំខាន់នៃគមនាគមន៍ចំពោះសេដ្ឋកិច្ចនៅកម្ពុជា - រៀបរាប់ពីប្រភេទគមនាគមន៍កម្ពុជា (ផ្លូវគោក ផ្លូវទឹក ផ្លូវអាកាសនៅក្នុងប្រទេស	៦ម៉	៣ម៉

ដំណឹកជញ្ជូន ក- ផ្លូវគោក (ផ្លូវថ្នល់ និងផ្លូវដែក) ខ- ផ្លូវទឹក (ផ្លូវទន្លេ និងផ្លូវសមុទ្រ) គ- ផ្លូវអាកាស	កម្ពុជា)។ **បំណិនសម្បទា** - វិភាគបានពីទំនាក់ទំនងសេដ្ឋកិច្ចជាមួយនឹងវិស័យគមនាគមន៍។ **ចរិយាសម្បទា** - បណ្ដុះស្មារតីជួយថែរក្សាបណ្ដាញគមនាគមន៍ដឹកជញ្ជូនគ្រប់ប្រភេទ ។		
មេរៀនទី៤ : ពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា ១- តួនាទីពាណិជ្ជកម្មនៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ២- លំនាំចេញ និងលំនាំចូល ៣- ជញ្ជីងពាណិជ្ជកម្ម ៤- សកម្មភាពជំរុញពាណិជ្ជកម្ម	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់បានពីតួនាទីពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា ដូចជាលំនាំចេញលំនាំចេញ និងជញ្ជីងពាណិជ្ជកម្ម។ **បំណិនសម្បទា** - គណនា និងវាយតម្លៃបានពីជញ្ជីងពាណិជ្ជកម្ម។ **ចរិយាសម្បទា** - លើកទឹកចិត្តប្រើប្រាស់ផលិតផលក្នុងស្រុកដើម្បីកាត់បន្ថយការនាំចូល និងចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពផលិត។	៤ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី៥ : ទេសចរណ៍កម្ពុជា ១- តួនាទីវិស័យទេសចរណ៍ក្នុងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ២- ធនធានទេសចរណ៍នៅកម្ពុជា ៣- ស្ថានភាពទេសចរណ៍នៅកម្ពុជា	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីទេសចរណ៍កម្ពុជា (តួនាទីវិស័យទេសចរក្នុងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ធនធានទេសចរណ៍ និងស្ថានភាពទេសចរណ៍នៅកម្ពុជា)។ **បំណិនសម្បទា** - បកស្រាយបានពីសារៈសំខាន់នៃវិស័យទេសចរណ៍ចំពោះសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ **ចរិយាសម្បទា** - មានមោទនភាពចំពោះធនធានទេសចរណ៍នៅកម្ពុជា។	៤ម៉	៣ម៉
មេរៀនទី៦ : បញ្ហាមីន និងយុទ្ធភណ្ឌមិនទាន់ផ្ទុះនៅកម្ពុជា ១- មូលហេតុនៃការប្រើប្រាស់មីន ២- តំបន់ដែលមានមីនប្រឆាំងមនុស្ស ៣- ផលប៉ះពាល់ ដោយសារមីន និងយុទ្ធភណ្ឌមិនទាន់ផ្ទុះ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីបញ្ហាមីន និងយុទ្ធភណ្ឌមិនទាន់ផ្ទុះនៅកម្ពុជា។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់បានពីផលប៉ះពាល់ដោយសារមីន និងយុទ្ធភណ្ឌ មិនទាន់ផ្ទុះ (ការប្រើប្រាស់មីន តំបន់មីនប្រឆាំងមនុស្ស បញ្ហាមីន	៤ម៉	៣ម៉

៤- លទ្ធផលនៃការដោះមីន	និងលទ្ធផល នៃការដោះមីន)។ **ចរិយាសម្បទា** - មានវិធីការពារខ្លួនពីគ្រោះថ្នាក់ដោយសារមីន និងយុទ្ធភណ្ឌមិនទាន់ផ្ទុះ។		
ជំពូក៥ ៖ នគរូបនីយកម្មនៅកម្ពុជា		(៩ម៉)	៦ម៉
មេរៀនទី១ : ការអភិវឌ្ឍទីក្រុង ១- ប្រវត្តិ និងលក្ខខណ្ឌនៃនគរូបនីយកម្មនៅកម្ពុជា ២- នគរូបនីយកម្មទៅអនាគតនៅកម្ពុជា	**វិជ្ជាសម្បទា** - ពណ៌នាពី ប្រវត្តិលក្ខខណ្ឌនៃនគរូបនីយកម្មនៅកម្ពុជា នគរូបនីយកម្មទៅអនាគតនៅកម្ពុជា។ **បំណិនសម្បទា** - បកស្រាយពីលក្ខខណ្ឌប្រវត្តិសាស្ត្រនៃការអភិវឌ្ឍទីក្រុង (ប្រវត្តិនគរូបនីយកម្ម និងនគរូបនីយកម្មទៅអនាគតនៅកម្ពុជា)។ **ចរិយាសម្បទា** - មានគំនិតច្នៃប្រឌិតរៀបចំដីភូមិផ្ទះសំបែងមូលដ្ឋានដែលខ្លួនរស់នៅ។	៣ម៉	២ម៉
មេរៀនទី២: សេដ្ឋកិច្ចតំបន់និងចែកប្រភេទ **រាជធានី ខេត្ត** ១- សេដ្ឋកិច្ចតំបន់ ២- ប្រភេទរាជធានី ខេត្ត ៣- សក្តានុភាពនៃប៉ូលកំណើន	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់បានសេដ្ឋកិច្ចតំបន់និងចែកប្រភេទរាជធានី ខេត្ត។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់បានពីសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ដែលពួកគាត់រស់នៅ ។ **ចរិយាសម្បទា** - បណ្តុះគំនិតចូលរួមអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសាររួមចំណែកលើកស្ទួយសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ដែលខ្លួនរស់នៅ។	៣ម៉	២ម៉
មេរៀនទី៣ : កំណើននគរូបនីយកម្មនិងបញ្ហាបរិស្ថាន ១- កង្វក់ខ្យល់ ២- ការទប់ទល់ និងសំឡេង ៣- កាកសំណល់រាវ និងប្រព័ន្ធលូ ៤- ការគ្រប់គ្រងសំណល់នៅទីក្រុង ៥- បញ្ហាទឹកជំនន់	**វិជ្ជាសម្បទា** - ពណ៌នាពីកំណើននគរូបនីយកម្មនិងបញ្ហាបរិស្ថាន។ **បំណិនសម្បទា** - វិភាគពីទំនាក់ទំនងនៃកំណើននគរូបនីយកម្ម និងបញ្ហាបរិស្ថាន (កង្វក់ខ្យល់សំឡេងសំណល់រាវប្រព័ន្ធលូការគ្រប់គ្រងសំណល់នៅទីក្រុង និងបញ្ហាទឹកជំនន់)។	៣ម៉	២ម៉

	ចរិយាសម្បទា - វិធានការណ៍ទប់ស្កាត់បញ្ហាអវិជ្ជមានចំពោះបរិស្ថានទីក្រុង។		
ជំពូក៦ ៖ ប្រទេសមហាអំណាច		(១៥ម៉)	១២ម៉
មេរៀនទី១ : ប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចនិងនយោបាយសហរដ្ឋអាមេរិក ១- សហរដ្ឋអាមេរិចជាប្រទេសមូលធនមួយដ៏សំខាន់ ២- លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងសហព័ន្ធនិយម ៣- តួនាទីរដ្ឋសហព័ន្ធ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចនិងនយោបាយសហរដ្ឋអាមេរិក។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីសហរដ្ឋអាមេរិចជាប្រទេសមូលធនមួយដ៏សំខាន់លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសហព័ន្ធនិយម និងតួនាទីរដ្ឋសហព័ន្ធ។ **ចរិយាសម្បទា** - មានស្មារតីជាតិនិយមរៀនសូត្រពីភាពជឿនលឿនផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច រដ្ឋបាល និងគ្រប់គ្រង	២ម៉	២ម៉
មេរៀនទី២ : សហរដ្ឋអាមេរិកគ្រប់គ្រងលំហ ១- វិសាលភាពជាគន្លឹះមួយនៃអានុភាពរបស់សហរដ្ឋអាមេរិច ២- សណ្ឋានដី និងអាកាសធាតុ ៣- បណ្តាញគមនាគមន៍ និងដំណឹកជញ្ជូនដ៏អស្ចារ្យ	**វិជ្ជាសម្បទា** - ពណ៌នាពីវិសាលភាពជាគន្លឹះមួយនៃអានុភាពរបស់សហរដ្ឋអាមេរិចសណ្ឋានដី និងអាកាសធាតុ និងបណ្តាញគមនាគមន៍និងដំណឹកជញ្ជូនដ៏អស្ចារ្យ។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់ពីវិសាលភាពជាគន្លឹះមួយនៃអានុភាពរបស់សហរដ្ឋអាមេរិច សណ្ឋានដីនិងអាកាសធាតុ បណ្តាញ គមនាគមន៍និងដំណឹកជញ្ជូនដ៏អស្ចារ្យ។ **ចរិយាសម្បទា** - បណ្តុះស្មារតីអភិវឌ្ឍវិស័យគមនាគមន៍និងដឹកជញ្ជូនទៅតាមភាពជាក់ស្តែងរបស់តំបន់	២ម៉	២ម៉
មេរៀនទី៣ : ប្រជាជនសហរដ្ឋអាមេរិក ១- សង្គមមួយមានជាតិសាសន៍ច្រើន ២- ស្ថានភាពប្រជាជនសហរដ្ឋអាមេរិក ៣- ប្រជាជនក្រុង ៤- របាយប្រជាជន	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីស្ថានភាពប្រជាជនសហរដ្ឋអាមេរិក សង្គមមួយមានជាតិសាសន៍ច្រើន របាយប្រជាជន **បំណិនសម្បទា** - បកស្រាយបានពីប្រជាសាស្ត្រ ប្រជាជនក្រុង និងរបាយប្រជាជន។	៣ម៉	២ម៉

	ចរិយាសម្បទា - បណ្តុះស្មារតីមិនរើសអើងពូជសាសន៍។		
មេរៀនទី៤ : លំហសេដ្ឋកិច្ចនៃសហរដ្ឋអាមេរិក ១- រ៉ែ និងថាមពល ២- លំហឧស្សាហកម្ម ៣- កសិកម្ម ៤- ពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស	**វិជ្ជាសម្បទា** - ពណ៌នាពីលំហសេដ្ឋកិច្ចនៃសហរដ្ឋអាមេរិក (រ៉ែនិងថាមពលលំហឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម)។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់បានពីបច្ចេកទេសនៃការរៀបចំលំហឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម និងពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសនៅសហរដ្ឋអាមេរិច។ **ចរិយាសម្បទា** - បណ្តុះស្មារតីច្នៃប្រឌិតក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិតាមរយៈធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់	៣ម៉	២ម៉
មេរៀនទី៥ : មហាអំណាចជប៉ុន ១- ការបើកចំហទៅរកពិភពលោក ២- ការរៀបចំសេដ្ឋកិច្ច	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីមូលហេតុបើកចំហ និងការរៀបចំសេដ្ឋកិច្ចរបស់មហាអំណាចជប៉ុន។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីភាពចាំបាច់នៃការបើកចំហទៅរកពិភពលោកនិងការរៀបចំសេដ្ឋកិច្ចនៃមហាអំណាចជប៉ុន។ **ចរិយាសម្បទា** - ដកស្រង់គម្រូគ្រប់គ្រងសហគ្រាសតាមបែបជប៉ុន។	២ម៉	២ម៉
មេរៀនទី៦ : ជប៉ុនដណ្តើមទីផ្សារពិភពលោក ១- ការបើកចំហសេដ្ឋកិច្ចជប៉ុន ២- មហាអំណាចឧស្សាហកម្ម ៣- មហាអំណាចជប៉ុនក្នុងពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីការបើកចំហសេដ្ឋកិច្ចមហាអំណាចឧស្សាហកម្មនិងពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក **បំណិនសម្បទា** - បកស្រាយពីតួនាទីនៃឧស្សាហកម្មនិងពាណិជ្ជកម្មប្រទេសជប៉ុន។ **ចរិយាសម្បទា** - បណ្តុះគំនិតចូលរួមធ្វើពាណិជ្ជកម្មជាមួយជប៉ុនតាមរយៈការបង្កើនសមត្ថភាពចំណេះដឹងរបស់ខ្លួន។	៣ម៉	២ម៉

ជំពូក៧ ៖ សហគមន៍អឺរ៉ុប (EU)		(៩ម៉)	៦ម៉
មេរៀនទី១ : បណ្ដាប្រទេសនៃសហគមន៍អឺរ៉ុប ១- ប្រទេសដែលជាសមាជិកសហគមន៍អឺរ៉ុប ២- ស្ថាប័នកំពូលរបស់សហគមន៍អឺរ៉ុប	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីប្រទេសដែលជាសមាជិក និងស្ថាប័នកំពូលរបស់សហគមន៍អឺរ៉ុប។ **បំណិនសម្បទា** - ប្រៀបធៀបសហគមន៍អឺរ៉ុប និងសហគមន៍ប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍។ **ចរិយាសម្បទា** - បណ្ដុះស្មារតីពលរដ្ឋសកល។	៣ម៉	២ម៉
មេរៀនទី២ : អានុភាពសេដ្ឋកិច្ចសហគមន៍អឺរ៉ុប ១- ប៉ូលសេដ្ឋកិច្ចមួយក្នុងពិភពលោក ២- មហាអំណាចហិរញ្ញវត្ថុនិងពាណិជ្ជកម្ម ៣- លំហសេដ្ឋកិច្ចថ្មីៗ	**វិជ្ជាសម្បទា** - រៀបរាប់ពីអានុភាពសេដ្ឋកិច្ចសហគមន៍អឺរ៉ុប ប៉ូលសេដ្ឋកិច្ច មហាអំណាចហិរញ្ញវត្ថុ និងពាណិជ្ជកម្ម លំហសេដ្ឋកិច្ចថ្មីៗ។ **បំណិនសម្បទា** - បង្ហាញពីមហាអំណាចហិរញ្ញវត្ថុ ពាណិជ្ជកម្ម លំហសេដ្ឋកិច្ចថ្មីៗ និងសំណុំសេដ្ឋកិច្ចលេខមួយក្នុងពិភពលោក។ **ចរិយាសម្បទា** - បណ្ដុះគំនិតចូលរួមធ្វើពាណិជ្ជកម្មជាមួយសហគមន៍អឺរ៉ុបតាមរយៈការបង្កើនសមត្ថភាពចំណេះដឹងរបស់ខ្លួន។	៣ម៉	២ម៉
មេរៀនទី៣ : នានាភាពនៃលំហសេដ្ឋកិច្ច ១- មជ្ឈមណ្ឌលនៃសហគមន៍អឺរ៉ុប ២- លំហដែលជាបរិមណ្ឌលនៃអឺរ៉ុបខាងលិច ៣- ភាគខាងកើតនៃសហភាពអឺរ៉ុប	**វិជ្ជាសម្បទា** - ពណ៌នាពី នានាភាពនៃលំហសេដ្ឋកិច្ច មជ្ឈមណ្ឌលនៃសហគមន៍អឺរ៉ុប លំហដែលជាបរិមណ្ឌលនៃអឺរ៉ុបខាងលិច។ **បំណិនសម្បទា** - កំណត់បានពីមជ្ឈមណ្ឌលនៃសហភាពអឺរ៉ុប លំហដែលជាបរិមណ្ឌលនៃអឺរ៉ុបខាងលិច និងភាគខាងកើតនៃសហភាពអឺរ៉ុប។ **ចរិយាសម្បទា** - អភិវឌ្ឍតំបន់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាតាមគម្រូរបស់សហគមន៍អឺរ៉ុប។	៣ម៉	២ម៉

សម្គាល់ ៖

- ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រសង្គមៈក្នុងមួយឆ្នាំសិក្សាបង្រៀន១០៥ម៉ោង។ ដូច្នេះគ្រូត្រូវបង្រៀនទៅតាមការបែងចែកម៉ោងសិក្សា ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមេរៀន នីមួយៗ។
- ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រៈក្នុងមួយឆ្នាំសិក្សាបង្រៀន៧០ម៉ោង។ ដូច្នេះគ្រូត្រូវបង្រៀនទៅតាមការបែងចែកម៉ោងសិក្សា ដែលបានកំណត់នៅក្នុងមេរៀន នីមួយៗ។

៨- ឯកសារយោង

១- សៀវភៅសិក្សាគោល ថ្នាក់ទី១០ ដល់ទី១២. ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា, ២០១១

២- កម្មវិធីសិក្សាលម្អិត សិក្សាសង្គម សម្រាប់អប់រំមូលដ្ឋានចំណេះទូទៅ, នា.ស្រាវជ្រាវគរុកោសល្យ, ២០០៦

៣- កម្មវិធីសិក្សាលម្អិត កម្រិតមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ មុខវិជ្ជា ភូមិវិទ្យា (ប្រទេសសិង្ហបុរី), ២០១៤

៤- ក្របខណ្ឌកម្មវិធីសិក្សាចំណេះទូទៅ និងអប់រំបច្ចេកទេស, ក្រសួងអប់រំ, ២០១៦

៥- ឯកសារណែនាំស្តីពីការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាមុខវិជ្ជាភូមិវិទ្យា, HIROSHIMA-JICA, ២០១៧

៩- បញ្ជីឈ្មោះគណៈកម្មការ

គណៈកម្មការគ្រប់គ្រង

១- ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសភាចារ្យ **ហង់ ជួន ណារ៉ុន**

២- ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសភាចារ្យ **ណាត ប៊ុនរឿន**

៣- ឯកឧត្តម **ថោង បូរ៉ាន់**

៤- ឯកឧត្តម **ពុត សាមិត្ត**

៥- លោកបណ្ឌិត **ម៉ុក សារ៉ុម**

៦- ឯកឧត្តម **ចាន់ សុភា**

៧- លោក **អោ សៀម**

គណៈកម្មការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាលម្អិត

១- ឯកឧត្តម **ចាន់ សុភា**

២- លោក **ប៊ុន សិរី**

៣- លោក **ជុំ សុផល**

៤- លោក **ម៉ៅ សំរិទ្ធី**

៥- លោកស្រី **ឡុង ប៊ុនណាត**

៦- លោក **អេង វ៉ាត់**

៧- លោក **ឈុន វ៉ាមី**

៨- លោក **វ៉ីន ថុល**

៩- លោកស្រី **តឹក វណ្ណាផ័ត**

១០- លោកស្រី **ថោង ច័ន្ទដារ័ណ**

១១- លោក **ហុង ពិដោរ**

១២- លោក **ប៉ុល សារិទ្ធ**

១៣- លោក **គង់ ហាក់**

គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យ

១- ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសភាចារ្យ **ណាត ប៊ុនរឿន**

២- ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសភាចារ្យ **ច័ន្ទ សំណព្វ**

៣- ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **ជេត ជាលី**

៤- លោកបណ្ឌិត **ម៉ុក សារ៉ុម**

៥- លោក **យិន ធី**

៦- លោក **យឹម សារិន**

៧- លោក **ស៊ុន ប៊ុណ្ណា**

៨- លោក **វ៉ា វុទ្ធី**

លេខាធិការដ្ឋាន

១- លោកបណ្ឌិត **ម៉ុក សារ៉ុម**

២- លោកបណ្ឌិត **ជ័យ ចាន់អឿន**

៣- លោកបណ្ឌិត **ឃុន គឹមលាង**

៤- លោកបណ្ឌិត **ម៉ម សុជាតិ**

៥- លោក **អុន ស៊ីវុធថា**

៦- លោក **យិន ធី**

៧- លោក **យឹម សារិន**

៨- លោក **ហាក់ ធម្មតា**

៩- លោកស្រី **វ៉ាន់ លីណា**

១០- កញ្ញា **ហ៊ួ ណៃហ៊ាន**

ជំនួយការបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ

១- លោក **លឹម សុត្ថារិទ្ធ**

២- លោក **អេង វណ្ណារិទ្ធ**

៣- លោក **មឿន លិនណា**

៤- លោក **ជួន ចៅ**

ចរិយាសម្បទា

អភិវឌ្ឍបុគ្គល គ្រួសារ និងសង្គម
សហគ្រិនភាពនិងភាពជាអ្នកដឹកនាំ
ការទទួលខុសត្រូវ
កាយសុខភាព
ចិត្តសុខភាព

វិជ្ជាសម្បទា

អក្សរសាស្ត្រ
លេខសាស្ត្រ
ភាសាបរទេស
បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាននិងទូរគមនាគមន៍

បំណិនសម្បទា

បំណិនពិចារណានិងការបង្កើតថ្មី
ប្រាស្រ័យទាក់ទងនិងធ្វើការងារជាក្រុម
អនុវត្តចំណេះដឹងនិងជំនាញ